

Zadovoljstvo in nezadovoljstvo nad uspehi

avstrijsko-sovjetskih pogajanj ob obisku avstrijske vladne delegacije v Sovjetski zvezi

Obisk avstrijske vladne delegacije v Sovjetski zvezi je, kakor smo že poročali, z velikim zanimanjem spremljala vsa javnost naše države, pa tudi v svetu so mu posvetili mnogo pozornosti, saj se je obisk odvijal prav v dneh, ko sta Vzhod in Zahod zaposlena s položajem na Srednjem vzhodu. Za našo državo pa je bil ta obisk posebnega pomena še zato, ker je šlo za pomembna vprašanja gospodarskega značaja.

Čeprav je obsegal dnevni red avstrijsko-sovjetskih pogajanj precejšnje vrsto problemov, so bili uradni razgovori zaključeni v dobri uri. O njih so objavili skupen komunike, ki uvodoma poudarja, da so pogajanja potekala v duhu prijateljstva in pristrčnosti. Ravno ta okolnost pa je tudi omogočila, da so v nenavadno kratkem času dosegli sporazum glede vseh medsebojnih vprašanj.

Poleg sporazuma pa o poglobitvi medsebojnega kulturnega sodelovanja ter o možnostih za povratek avstrijskih državljanov, ki še živijo v Sovjetski zvezi, obsega uradni komunike v glavnem le gospodarska vprašanja. Na tem področju pomeni za Avstrijo nedvomno največji uspeh pristanek Sovjetske zveze na zmanjšanje odškodnine, ki jo mora Avstrija plačevati za prevzete naprave na naftnih poljih, in sicer za polovico, to se pravi za 3,5 milijona ton nafte, kar predstavlja vrednost okoli 1,5 milijarde šilingov. Sovjetska zveza se je namreč obvezala, da bo za polovico dobavljene avstrijske nafte stavila Avstriji na razpolago isto količino domače nafte, s katero bo Avstrija potem lahko svobodno razpolagala. Poleg tega je Sovjetska zveza izrazila pripravljenost, da od Avstrije prevzame v okviru odplačevanja odškodnine namesto nafte delno tudi drugo blago, kar je še toliko večjega pomena, ker se je proizvodnja nafte v naši državi v zadnjem času že bistveno zmanjšala.

V okviru razširitve trgovinskih odnosov bo Avstrija povečala izvoz industrijskih izdelkov in polizdelkov, Sovjetska zveza pa bo vračala zlasti s surovimi in drugim blagom. Za olajšavo transportnih možnosti so se sporazumeli, da bo Avstrija še to jesen pristopila k tako imenovani beograjski konvenciji o Donavi.

Po povratku vladne delegacije na Dunaj je bilo sicer napovedano obširno poročilo kanclerja Raaba o obisku in pogajanjih, vendar izgleda, da je bilo to v ministrskem svetu kar mimogrede opravljeno. Pa tudi na posebni tiskovni konferenci člani delegacije niso povedali nič novega, še manj pa bistvenega, razen da Sovjetska zveza za koncesije, ki jih je dala na gospodarskem področju, ni stavila nobenih pogojev, kakor je kancler izrecno in s poudarkom izjavil na tozadevna vprašanja. Dejal je, da sta in ostane Državna pogodba ter avstrijska nevtralnost nespremenljivi podlagi ne samo za odnose Avstrije do Sovjetske zveze, marveč tudi do vseh drugih dežel.

Te kanclerjeve ugotovitve so bile več ali manj potrebne, ker je bilo v gotovem delu tiska v zvezi s pogajanjem v Moskvi

brati tudi namigovanja, češ da je morala Avstrija za gospodarske koncesije plačati Sovjetski zvezi gotovo politično ceno. Tako mnenje so zastopali zlasti krogi — pri nas v Avstriji in tudi v drugih državah — ki ne želijo, da bi bili odnosi med Avstrijo in Sovjetsko zvezo dobri in prijateljski, kakor jih je v vseh nagovorih označeval kancler Raab ter poudarjal, da jih hoče Avstrija še dalje razvijati. S tem stališčem se krije tudi kanclerjeva izjava o potovanju, ko je dejal, da je bil obisk avstrijske vladne delegacije v Sovjetski zvezi zadovoljiv v vsakem oziru.

Tisk seveda tudi še zdaj živahno komentira uspehe obiska in pogajanj in močno prevladuje mnenje — v očitnem nasprotju s tozadevno izjavo kanclerja Raaba — da se za nenavadno popustljivostjo Sovjetske zveze napram avstrijskim gospodarskim željam skrivajo določeni politični aspekti. Morda ni popolnoma zgrešeno stališče, da je Sovjetska zveza s svojo radodarnostjo do nevtralne Avstrije hotela poudariti pomen nevtralnih držav in tako staviti Avstrijo kot vzor tudi drugim državam...

Priprave za konferenco o Srednjem vzhodu še vedno niso zaključene

Položaj na Srednjem vzhodu se je v zadnjem času spremenil v toliko, da je že cela vrsta držav — med temi tudi Zahodna Nemčija — priznala novo iraško vlado, kar je oboroženo intervencijo Amerike in Anglije v sosednjih deželah postavilo v še bolj dvomljivo luč. S tem je namreč odpadla še zadnja možnost, da bi se zahodni velesili izgovarjali na neko nevarnost, marveč je postalo popolnoma očitno, da pri svoji pustolovščini na Sred-

njem vzhodu nista zastopali interesov tamkajšnjih držav, marveč izključno le svoje lastne koristi.

Zato se tudi v zvezi s pripravami za konferenco, na kateri naj bi razpravljali o položaju na Srednjem vzhodu, z vseh strani sveta slišijo odločne zahteve po umiku anglo-ameriških čet iz Libanona in Jordanije. Tako na Vzhodu kokar tudi na Zahodu prevladuje mnenje, da Anglija in Amerika nista imeli nobenega opravičila za svojo oboroženo intervencijo in je nujno potrebno, da vsaj zdaj popravita svoj nepremišljeni korak, s katerim sta zahodnim interesom bolj škodovali kot koristili. Izmed zahodnih držav sta v teh zahtevah posebno odločni Italija in Španija, kar je v Washingtonu povzročilo precejšnjo zmedo in neugodje.

Ravno to razpoloženje tudi bistveno vpliva na zahodno stališče v pripravah za konferenco vladnih šefov, kot jo je takoj po zaostitvi položaja na Srednjem vzhodu predlagal predsednik sovjetske vlade Hruščev. Od takrat je minilo seveda že precej časa in je bila z obeh strani predložena cela vrsta načrtov in predlogov, kako in kje bi razgovarjali o kočljivem problemu. Posebno na Vzhodu v tej zvezi Angliji in Ameriki očitajo, da razgovore načrtno zavlačujeta, ker imata slabo vest.

Italijansko-jugoslovanski razgovori o manjšinah

Pred nedavnim se je v Rimu končalo tretje zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije, ki v smislu Londonkega sporazuma razpravlja o manjšinskih problemih v obeh državah. Na tem zasedanju so obravnavali štiri vprašanja, izmed katerih so dve predložili Italijani in dve Jugoslovani.

Dočim sta bili obe vprašanji, ki ju je predložila italijanska delegacija, načelno rešeni, pri vprašanjih nasprotne strani niso našli popolnega sporazuma. Prvo vprašanje se nanaša na slovensko šolstvo in je komisija po dolgi razpravi naslovila na italijansko vlado priporočilo, da izda zakon, s katerim bo vprašanje slovenskega šolstva rešeno v smislu Londonkega sporazuma. Za drugi del prvega vprašanja, ki se nanaša na položaj slovenskih

Jugoslovanski poslanik obiskal Koroško

Novi veleposlanik in opolnomočeni minister FLR Jugoslavije v Avstriji prof. Jože Zemljak je v začetku tega tedna prvič uradno obiskal Koroško. V ponedeljek dopoldne je v spremstvu generalnega konzula Trampuža, konzula Pendžiča ter tiskovnega atašeeja pri jugoslovanski ambasadi na Dunaju Valenčaka obiskal deželnega glavarja Wedeniga ter celovškega župana Ausserwinklerja. Pod vodstvom zastopnika kulturnega referata deželne vlade si je visoki gost s svojim spremstvom ogledal novi vaješki dom »Hilde Schärfe« ter deželni muzej, opoldne pa je bil na kosilu, ki ga je njemu na čast priredil deželni glavar.

Popoldne istega dne je veleposlanik v spremstvu ravnatelja deželnih uradov Newoleta obiskal moderno šolo v Vajskri pri Beljaku ter si z vrha Osojščice ogledal lepote koroške dežele. Zvečer je na čast deželnemu glavarju priredil večerjo.

Naslednjega dne je bilo bivanje veleposlanika na Koroškem zasebnega značaja, v sredo pa je odpotoval na Bled, kjer so se včeraj začeli nadaljnji razgovori mešane jugoslovansko-avstrijske komisije, ki obravnava še nerešena vprašanja med Avstrijo in Jugoslavijo.

V teh očitkih je gotovo nekaj resnice in je treba priznati, da zavlačevanje ni ostalo brez uspeha: ozračje na Srednjem vzhodu se je medtem že precej ohladilo in Angliji ter Ameriki ne bo več treba zajemati tako vroče kaše, kot sta jo prvotno skuhal.

Sploh so se priprave za konferenco o Srednjem vzhodu že tako zavlekle in zamotale, da je že težko presoditi, kdo hoče koga obsojati odnosno klicati na zagovor. Na Zahodu so skušali tudi ustvariti videz, kakor da bi bile zahodne sile tiste, ki hočejo Sovjetsko zvezo spraviti za zeleno mizo in so Hruščevu celo podtaknili, da noče razpravljati v okviru Združenih narodov odnosno Varnostnega sveta, kar so v Moskvi razumljivo odločno zavrnili.

Po najnovejših vesteh je pričakovati, da bo prišlo do omenjene konference že prihodnji teden, pač pa še ni znano, kje, v kakšnem okviru in kakšnem številu bi se sestali vladni šefi. Dočim Hruščev v tem oziru ne stavi posebnih pogojev, so v Ameriki mnenja, da bi moral biti sestanek v okviru Varnostnega sveta v New Yorku ali v kakšnem evropskem mestu, nikakor pa ne v Moskvi. Podobno stališče prevladuje tudi v Londonu, medtem ko so v Parizu že od vsega začetka proti razgovorom v Varnostnem svetu odnosno v New Yorku.

Na splošno pa je treba ugotoviti, da se je zanimanje za tako konferenco že precej zmanjšalo, v prvi vrsti seveda zato, ker ni več neposredne nevarnosti za nov oborožen spopad.

Minister Kamitz je slabo računal

Za nobenega ministra ni prijetno, če mora priznati, da je svoje načrte slabo preračunal, zlasti pa je tako priznanje neprijetno za finančnega ministra, ki odgovarja za pravilno razporeditev in uporabo državnih sredstev. Zato je razumljivo, da tudi ministru Kamitzu (OVP) ni moglo biti preveč dobro pri srcu, ko je na nedavni tiskovni konferenci poročal o dosežanjem izpolnjevanju letošnjega državnega proračuna in je moral priznati, da se je pri sestavi tega proračuna »zaračunal«.

V svojem poročilu je minister Kamitz navajal, da je pri sestavljanju proračuna za leto 1958 predvideval bistveno višje dohodke, kot so se dejansko izkazali v prvi polovici leta. Zato se bo primanjkljaj, ki je bil predviden v višini 2,6 milijarde šilingov, do konca leta povečal na 4,6 milijarde šilingov, torej bo znašal skoraj dvakratno višino, kot jo je Kamitz predvideval. Svojo »računsko napako« je minister sicer skušal olepšati s tem, da bo povečani primanjkljaj po njegovem mnenju mogoče pokriti z raznimi kreditnimi operacijami, vendar pa ostane dejstvo, da se je kot odgovorni minister neodgovorno »zmotil«, ko je pri sestavljanju proračuna računal z dohodki, ki jih pozneje ni bilo ali jih ni uspel doseči. Pri teh izostalih dohodkih gre namreč v prvi vrsti za zaostanke pri plačevanju davkov, torej za neizpolnjene obveznosti raznih podjetnikov do države, kar je za pristojnega ministra še manj oprostljivo, kajti pri delojemalcih — delavcih in nameščencih — država nikdar ne čaka na izpolnitev zavzemal tudi za atomsko bombo...

obveznosti, marveč se jim davki že avtomatično odtegnejo pred izplačilom zaslužka. Če se je minister Kamitz torej »zaračunal« zaradi počasnega izpolnjevanja obveznosti, ki jih imajo do države in skupnosti premožni sloji, potem je njegova »računska napaka« v očeh delovnih ljudi še toliko večja.

Toda ministru Kamitzu mnenje delovnih ljudi očitno ne gre preveč do živega, saj je zastopal stališče, da manjkajočih dveh milijard ni mogoče nadoknaditi s takojšnjim in bolj odločnim izterjanjem zaostalih davkov (ti zaostanki po njegovi izjavi segajo na več let nazaj!), ker bi bilo to v škodo podjetjem.

Na tiskovni konferenci je minister Kamitz govoril tudi o pripravah za sprejem državnega proračuna za leto 1959 ter napovedal, da bo imela državna blagajna prihodnje leto približno 2 milijardi šilingov manj na razpolago kot letos in bo celotni proračun znašal okoli 38 milijard čeprav obsegajo želje posameznih ministrstev skupno 50 milijard šilingov. Zato po njegovem mnenju tudi ne bo mogoče zvišati dotacije za državno obrambo, kakor je to želel njegov strankarski kolega obrambni minister Graf, ki se bavi s širokopoteznimi načrti za izgradnjo vojske. Šele pred nedavnim je namreč Graf obrazložil svoje želje in se pri tem posebno zavzemal za sodobno opremo letalstva. Poleg raznih vrst vojnih letal Graf danes želi tudi raketno orožje, jutri pa bi se — če to ne bi bilo izrecno prepovedano v Državni pogodbi — verjetno

Pred veliko koroško gospodarsko prireditvijo

Koroški velesejem — tudi avstrijski lesni sejem — bo prihodnji četrtek odprl svoja vrata ter bo kot prizorišče velike gospodarske revije odprt do 17. avgusta 1958. Ogromno ljudi si bo lahko ogledalo storitve človeškega uma in dlani v najrazličnejših odtenkih gospodarske zmogljivosti ter sodobnega tehničnega napredka. Kakor kažejo že obsežne priprave, dobiva koroški velesejem iz leta v leto vedno bolj raven velikih svetovnih mednarodnih velesejmov.

Minulo soboto je velesejmsko vodstvo s prezidentom velesejma mestnim svetnikom Novakom na čelu podrobno uvedlo domače in inozemske novinarje v vso pestrost priprav za obraz in obliko razstave, ki bo pokazala množino proizvodov, ki so potrebni za človeško življenje, oziroma za zboljšanje in višanje življenjske ravni. Ko je prezident velesejma pozdravil navzoče tu- in inozemske novinarje ter zastopnike vlade in druge predstavnike javnega življenja, je dejal, da ni nujno poudariti, da je pomen velesejmov nesporen za gospodarstvo in hkrati pobuda za nadaljnji razvoj velikih in malih pripomočkov, ki lajšajo prizadevanje za boljše eksistenčne pogoje človeka. Na razstavi bo slej ko prej prevladovala velika in mala industrija, pa tudi obrt, kmetijstvo, velik del pa bo posvečen gozdu, njegovi negi in izkoriščanju ter lesnopredelovalni industriji in obrti.

V številnih kotah in halah ter na prostem bo na vpogled skratka vse, kar si je mogoče predstavljati: stroji za najrazličnejše namene, tekstilije, okraski, ure, glasbeni instrumenti, kozmetika, električno orodje, peči, štedilniki, vozila, radijski in televizijski aparati, način transporta in embalaže, hišna in kuhinjska oprema, prehrana in poživila, vinska poskušnja, krmlina sredstva, gradbeni stroji in material, velika kolekcija kmetijskih strojev in orodja itd. itd.

Na velesejmu je že zdaj zaseden vsak

Moderna cesta povezuje Ljubljano z morjem

Med Koprno in Ljubljano je bila v zadnjih tednih dograjena moderna cesta, ki ustreza vsem zahtevam sodobnega prometa, tako osebnega kot tudi blagovnega. Zgrajena je z asfaltno-betonskim cestnišcem ter usposobljena za mnogo večjo obremenitev, kot je bila stara cesta. Tako omogoča znatno večji in hitrejši promet z motornimi vozili in so se vožnje z avtobusom na progi Koper — Ljubljana skrajšale na dobri dve uri.

Posebna pomena pa bo nova cesta, ko bodo dokončali gradnje v koprskem pristanišču in bo prišlo do pričakovanega znatnega povečanja tranzitnega blagovnega prometa čez koprsko luko.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Nazadovanje uvoza tobaka ugotavljajo v Veliki Britaniji. V prvih treh mesecih tega leta je bil uvoz tobaka za 20 % manjši kot v istem razdobju lani.

V Ameriki so pridelovalci pšenice proti razširitvi setvenih površin pšenice, ker bi se morali v nasprotnem primeru zadovoljiti z bistveno nižjo državno subvencijo.

Tudi dansko kmetijstvo se bori z velikimi težavami, ker se cene kmetijskih proizvodov znižujejo, stroški proizvodnje pa še vedno naraščajo. Že konec lanskega leta so kmetje zahtevali državne subvencije za kmetijstvo, vendar jim je država le delno ugodila s tem, da je odobrila olajšave pri davkih, ki jih kmetje plačujejo občin.

Japonska gradi velikanske tankerje po 100.000 ton nosilnosti, v preteklem mesecu pa je splovila zadnjega od sedmih tankerjev z 80.000 ton nosilnosti.

najmanjši razstavnici prostor in vodstvo ni več v stanju sprejemati nadaljnjih naročnikov in interesentov. Do 24. julija se je prijavilo skupno 821 razstavljalcev, med temi 65 iz inozemstva. S kolektivno razstavo bo v svojem reprezentativnem paviljonu zastopana Jugoslavija z 31 tvrdkami. Prav tako bo zastopan tudi Trst s posebno razstavo, ki bo predvsem poudarjala neposreden gospodarski stik, predvsem pa naše dežele s tem pristaniškim zaledjem.

Na velesejmu bo 11 posebnih razstav, med katerimi bo brez dvoma zelo zanimiva in poučna razstava »Stopnjevanje prirastka v kmečkem gozdu« ter pregled najrazličnejših možnosti uporabe dobrine lesa. Precej prostornine je za svojo razstavo najela zvezna vojska, kjer bo pokazan ustroj vojaške organizacije. Predvsem pa hoče zvezna vojska demonstrirati, koliko denarja pritaka od nje v gospodarstvo ter kako udobno in vzorno je danes urejeno vojaško življenje. Niso pa povedali, odkod je denar, ki se staka od vojske v gospodarstvo, ker morajo vendar državljani plačevati vojsko s svojimi davki.

Med velesejmom bo v Celovcu 15 zasedanj različnih strokovnih organizacij.

V zadostni meri bo preskrbljeno tudi za zabavo in razvedrilo v zabavnem parku. Okoli sto udeležencev bo na zabavišču postavilo prostore ter predvajalo

svoje atrakcije. Med drugimi bo zastopano tudi domače podjetje Prechtl s svojim živalskim vrtom. V halah pa bodo igrale godbe ter bo torej zabave dovolj in tudi priložnosti za potrošnjo denarja.

Večkrat smo v našem listu obveščali bralce o pripravah za koroški velesejem. Vsega ni mogoče izčrpno podati v besedi, zato si bo vsakdo, ki bo količkaj mogel, razstavo ogledal osebno. Lahko pričakujemo, da bo Celovec v dneh od 7. do 17. avgusta kraj množičnega srečanja vseh plasti bivalstva iz domače dežele, ostalih avstrijskih zveznih dežel ter iz inozemstva, posebno iz sosednjih dežel, Jugoslavije in Italije. Veliki sejem bo brez dvoma vodil k trgovskim sklepom in poslovnim pogodbam med najrazličnejšimi partnerji. S tem bo koristil poglavljanju medsebojnih gospodarskih stikov v miru in svobodi ter po svojem mednarodnem značaju k medsebojnemu spoštovanju. Tudi koroški velesejem naj bo majhen doprinos k odpravi ograj, ki še danes ločijo evropske narode. Prav tako se bosta v centru naše dežele, sedežu deželne vlade, najvažnejšem kulturnem in gospodarskem središču, srečala oba naroda, ki živita na Koroškem. Obema naroda je uspeh velesejma in blaginja dežele pri srcu, k lepoti in lepemu življenju v domovini pa spada tudi, da se oba naroda med seboj razumeta in spoštujeta ob odpravi narodne nestrpnosti v deželi.

Severna Amerika je vodilna v proizvodnji nafte

Proizvodnja nafte je bila leta 1957. največja v Severni Ameriki, saj je znašala 44 % celotne svetovne proizvodnje. Od tega so producirale Združene Amerike največ — in to 39,8 odstotka. Ostale celine slede: Srednji vzhod 20, Južna Amerika 13,6, Evropa 13,9 (tu je vodilna Sovjetska zveza — 11,1 odstotka). Na zadnjem mestu je Daljni Vzhod z 2,7 odstotka celotne svetovne proizvodnje nafte. V Avstraliji, Novi Zelandiji in Južnoafriški Uniji ni nafte.

Največje naraščanje proizvodnje nafte so zabeležile Portugalska z afriškimi kolonijami — 302,3 odstotka, Izrael — 189,9 odstotka, Brazilija — 148, 9, Italija — 115,7 in Burma 80,4 odstotka (odstotki se nanašajo zgolj na domačo proizvodnjo v letu 1956).

Upadanje proizvodnje je opaziti na Madžarskem — 39,5 v Iraku — 32, na Kubi — 27,2 v Albaniji 17,2, Novi Gvineji — 10,1, v Avstriji — 8,1, v Mehiki — 7,9, Britanskem Borneo — 7,7, Equadorju 6,2 in na Kitajskem 4,6 odstotka.

Stanje svetovnih zalog nafte: Srednji vzhod 64 odstotkov — od tega pripada Kuwaitu 22,9 odstotka, Severna Amerika

14,9 — od tega ZDA 12,3, Evropa 10,3 — Sovjetska zveza 9,3, Južna Amerika 7,2, Venezueli 6,3 in Daljni Vzhod 3,5 odstotka.

Rafinerije nafte so porazdeljene: Združene države Amerike imajo 319, Sovjetska zveza 70, Kanada 43, Italija 36, Nemčija 23, Japonska 22, Argentina 15, Francija 14, Anglija 13 in Brazilija 10 rafinerij. Države, ki imajo manj kot deset rafinerij — med nje sodi tudi Avstrija — niso posamič navedene. Nobene rafinerije nima Nova Gvineja.

V zadnjih letih so posamezne države začele intenzivno proučevati različna področja zemeljskega površja, da bi odkrile nova ležišča nafte. Lani je na primer začela Francija izkoriščati naftine vrelce v Sahari. Vrelce nafte pa iščejo in odkrivajo tudi v morskih globinah, pa tudi v polarnih področjih si naidejajo, da bodo odkrili nove naftne vrelce. Nafta je danes ena najpomembnejših surovin, brez katere si današnjega tehničnega napredka in mehanizacije ter motorizacije ne moremo misliti. Prav iz teh razlogov tudi srdita borba za področja, kjer je mnogo naftnih vrelcev — na primer Srednji vzhod.

Rahlo nazadovanje nesreč v kmetijstvu

Medtem ko se kmetijstvo vse bolj mehanizira in se na kmetijah pojavljajo najrazličnejši stroji, se s tem veča tudi nevarnost nezdod pri strojih. Tako je bilo lani v Avstriji v prvih šestih mesecih 28.800 nezdod. Vsekakor je treba tudi pri kmetijskem stroju biti dosti previden in ga znati upravljati. V zadnjem času je bilo opaziti narahlo nazadovanje nezdod, tako so jih v prvih šestih mesecih letos zabeležili 27.967, kar pomeni 2,9 % manj kot lani. Vendar je število nezdod pri kmetijskih strojih in opravih na kmetiji še vedno zelo visoko, kar opozarja na to,

da je treba biti še bolj previden. Že samo na Koroškem je bilo v prvih šestih mesecih letošnjega leta 2288 kmetijskih nezdod, na Štajerskem 8599, na Zgornjem Avstrijskem 5951 nezdod itd.

Vsaka delovna nezdoda na kmetiji pomeni za kmetijo veliko izgubo; prvič je z nesrečo zgubljena ena delovna sila, drugič pa je nezdoda tudi za človeka lahko usodna in ga trajno onesposobi za delo, kar je povezano z velikimi stroški in zagrenjenostjo prizadetega. Zato bodimo previdni!

Letos nadpovprečno dobra letina žita

V vseh glavnih žitorodnih področjih je pospravljanje žita že v polnem teku. Kakor izhaja iz obveščenih krogov, vlada splošno mnenje, da se je žito po hudi suši v maju dobro opomoglo in ker v zadnjih časih ni bilo kakih škodljivih vplivov je žito na zrnju zelo kvalitetno. Povsod v Avstriji, kjer so dosedaj že pospravili žito, je donos nadpovprečen. Seveda v to niso vključena področja v državi, ki so zaradi peščene zemlje posebno trpela zaradi suše in kjer je bilo vse skoraj povsem požgano. Sedaj kmetje po-

spravljajo zimsko rž, zimsko pšenico in ječmen. Dobro letino pa obetajo tudi jara žita, ki bodo pospravljena v prvi polovici tega meseca.

Vendar pa bo letos skoraj povsod veliko manj slame, ker je razvijanje bilk pri žitu najbolj trpelo zaradi pomanjkanja vode v sušni dobi. Tako se je po izdatnem dežju razvijalo samo klasje, dočim je razvijanje bilk zastalo. Pričakujejo, da pomanjkanje slame letos kljub temu ne bo tako pereče, ker je bilo zadnja leta vedno dovolj slame in je imajo kmetje še nekaj v rezervi.

PO ŠIRNEM SVETU

Colombo. — Predsednik ceylonske vlade Bandaranaike je izjavil, da morajo ZN doseči umik tujih čet iz Libanona in Jordanije še prej, preden bi prišlo do konference najvišjih državnikov. Izrazil je mnenje, da bi morala konferenca, ki bi sledila umiku, proučiti vprašanja arabskega nacionalizma in sožitja med arabskim nacionalizmom in Izraelom. Po njegovem bi bilo prav tako potrebno, da načno na konferenci koristi Zahoda na petrolejskih območjih Bližnjega vzhoda.

Atene. — Grška vlada je protestirala pri britanski vladi zaradi »samovoljnega in neupravičenega zapiranja ciprskih Grkov«. Protest med drugim pravi, da je namen množičnih aretacij na Cipru, izvajati političen pritisk na grško prebivalstvo. Atenska vlada je glede tega protestirala tudi pri generalnem sekretarju OZN Hammarskjöldu.

Ottawa. — Kanadski zunanji minister Smith je predlagal, naj preko OZN zamajčijo Libanonu neodvisnost. To bi bil prvi ukrep za pomiritev na Srednjem vzhodu. Pozval je udeležence konference na najvišji ravni, naj ne bodo prezorni in naj ne mislijo, da bi bilo treba sprejeti samo njihove recepte za rešitev srednjevzhodnih problemov.

Moskva. — Sovjetska zveza je poslala Turčiji noto, v kateri opozarja na vesti, da se v tej deželi pripravljajo na napad na iraško republiko. Omenja tudi morebitne posledice, ki utegnejo slediti iz takega ravnanja.

Bonn. — Zahodnonemški socialisti so obtožili poveljnika severnoatlantskih sil generala Norstada, da se vmešava v zahodnonemške notranje zadeve, ker je priporočil, da naj se zahodnonemška vojska oboroži z atomskim orožjem.

Peking. — Mobilizirali so tri milijone delavcev in kmetov v borbi proti Rumeni reki in Jangcejkangu. Rumena reka je poplavlila velike predele v Severni Kitajski. Železniška proga Peking — Kanton, dolga 2250 km, je prekinjena, ker je porušen most pri Čangčou. Podobne poplave so bile leta 1933.

Ženeva. — Na svetovni atomski razstavi v Ženevi bodo prvič razstavljeni najnovejši laboratoriji, ki upravičujejo upanje, da bo moč človeštvu v bližnji bodočnosti zagotoviti nove, neizčrpne energetske vire. Razstava bo odprta od 31. avgusta.

Moskva. — Sovjetska vlada je protestirala v Bonnu zaradi tega, ker je zahodnonemška vlada dovolila, da ameriške letalske sile uporabljajo zahodnonemška letališča. Ruska nota označuje to dejanje kot podporo anglo-ameriške pustolovščine na Srednjem vzhodu.

Hongkong. — Na Kitajskem so bila v zadnjih dneh velika zborovanja tako imenovanih prostovoljcev, ki so izrazili pripravljenost »pomagati arabskemu svetu«. Samo v Pekingu je zborovalo več 100.000 takih prostovoljcev.

Washington. — Več kot 2000 novinarjev je že zaprosilo tiskovni urad OZN, da jim omogoči udeležbo na konferenci državnikov, za katero sodijo, da bo med 4. in 8. avgustom v New Yorku. Največji časopisi in agencije z vsega sveta pošiljajo na sedež ZN pisma in zahtevajo pisarne, telefone in vse, kar je potrebno za nemoteno delo novinarjev.

Beirut. — Predsednik Libanona Choumoun je sprejel poslanico jordanskega kralja Huseina. Poslanica zahteva od Libanona, naj posreduje pri ZDA, da bi le-te pospešile in povečale pomoč Jordaniji. V Beirutu je bil tudi sestanek med Choumounom, posebnim odposlancom Eisenhowerja Murphijem, poveljnikom ameriških pomorskih sil v Sredozemlju admiralom Holliwayem in ameriškim veleposlanikom v Libanonu.

New York. — Kot poroča ameriška revija »Newsweek« namerava tudi LR Kitajska poslati prihodnje leto svoj Sputnik v vesmirje. Izdelujejo ga s pomočjo SZ in baje so določili ogromna sredstva v ta namen. Kitajski učenjaki so že na praksi v atomskih središčih Sovjetske zveze.

Otroci so hvaležni bralci

Na Prevaljah živi in uči mladinski pisatelj profesor Leopold Suhodolčan. Pisatelja poznajo tudi odrasli, saj je nekaj svojih novel priobčil v »Novih obzorjih« in »Naši sodobnosti«. Predvsem pa govori tisočeri slovenski mladini v mladinski povesti, pravljici in radijskih igrar. Radijskih iger je napisal že sedem, številni njegovi mladinski prispevki pa so izšli v »Cicibanu« in »Pionirju«. Založba Obozolja je pred dvema letoma izdala zvezek njegovih pravljic »Ognjeni možje«. Pripravlja pa še več drugih stvari in kaže, da bo pisateljsko plodnost še zelo razvil, saj je stvar šele okoli trideset let.

Nekatere črtice in pesmice pisatelja Suhodolčana je na mladinski strani »Slovenskega vestnika« ter v »Mladem rodu« brala tudi naša koroška slovenska mladina. Seve samo tista, ki so ji dobri učitelji v šolah pripomogli, da se je povzpela do tega, da razume slovenski zborni jezik, oziroma so se v družinah prizadevali, da so ji utirali pot v lepoto materinščine, ki je njih prirojena govorica. Žal pa je mnogo slovenske mladine na Koroškem prikrajšane v sposobnosti uživanja bogate slovenske mladiske literature in literarno-umetniških dobrin. Pisatelj je s svojimi deli nehoti storil naši mladini koristno uslugo, ker njegova dela prevzemajo njena srca, bero pa jih radi tudi odrasli.

Predvsem iz tega razloga sem se tudi odločil, da obiščem pisatelja Suhodolčana na Prevaljah. Povprašal sem tovariša Fabijanija, vseznala na vasi, ki ve za domovanje vsake družine, kje bi bilo pisatelja mogoče dobiti. »Kar greva«, je dejal in kmalu sva v lični hiši potrkala na njegova vrata. Bil je zares doma ter je bil sprejem nad vse priazen. Ponudil je sedež, postregel z dobro kapljico in razvil se je sproščen razgovor predvsem o mladinski književnosti. Med drugim se je pisatelj ugodno izrazil tudi o našem »Mladem rodu«.

V ostalem, kar tiče pisateljevega ustvarjalnega dela in razglabljanja o mladinski literaturi, pa mi naj pri »Novih obzorjih« ne zamerijo, da svojemu spominu pomagam z mislimi iz razprave v tej reviji, ko je prinesla reportažo o razgovoru s pisateljem.

Odmaknjen od največjih kulturnih središč, deluje Suhodolčan že pet let na prevaljski sedemletki. V kraju črpa pobude za svojo ustvarjalnost neposredno v živem stiku z mladino. V tem kotu Koroške je predvsem pognal korenine ob opazovanju življenja, čustvovanja in mišljenja delavske, kmečke in uradniške mladine, ki nosi še bistvene like naravnega slovenskega človeka. Dejal je, da se je dokopal na Prevaljah osamljen do tega, kar je potrebno pisatelju. Pisatelj je na-

rezal mladini že mnogo dobrega literarnega kruha, ker rad ima otroke, ki so najbolj hvaležni in čudoviti bralci. Za mladino pisati je izredno težko, ker je treba doumeti njeno bistvo in miselnost ter ji dati najboljše, to pa v zelo prikupni obliki. Mladinsko delo mora biti originalno, skoraj nenavadno.

Čeprav so se naglice današnjega življenja nalezli tudi otroci in jih močno privablja kino, radio in televizija, dobra knjiga nikoli ne bo zgubila svojega ča-

ra, nadomestiti je ne bo moglo nobeno čudo tehnike. Mladinski pisatelj mora prisluhniti mladini, kar jo najbolj zanima in to umetniško oblikovati, drugače bodo pač mladi bralci našli tisto, kar jih zanima, v slabih knjigah in filmih. Pisatelj, ki je po službeni dolžnosti vsak dan med mladino, najbolje ve, kakšne so želje sodobne mladine v zvezi z mladinsko knjižno proizvodnjo.

Pisatelj meni, da je odnos mladih bralcev do mladinske literature pozitiven že

Znameniti sovjetski satirik Soščenko umrl

V Leningradu je 22. julija po dolgotrajni in težki bolezni umrl znameniti sovjetski pisatelj — satirik Mihail Soščenko. Soščenkova dela so prevedena v številne jezike. Njegova dela najdemo prevedena tudi v slovenščino. Pa tudi Nemci so lahko prebirali njegove satire prevedene v nemščino. Pisatelj, ki je dočkal 63 let, je v revolucionarni dobi leta 1918. prostovoljno vstopil v vrste Rdeče armade in se kot napredno misleči Rus vključil v srčiti boj proti caristično-fevdalni ureditvi v Rusiji. Šele kasneje se je iz borca Soščenska razvil pisatelj, ki je s svojimi deli dosegel svetovni format. V svojih delih predvsem obravnava življenje so-

vjetskega človeka v revolucionarni dobi in v času izgradnje socializma v deželi. Pri vseh svojih opisih je izredno kritičen in z izrednim darom satirika obravnava zadržanje proti birokraciji, varštvu in pomankljivostim.

Leta 1946. so bila Soščenkova dela v Sovjetski zvezi zaplenjena, in sicer se je to zgodilo po navodilih takratnega sovjetskega kulturnega referenta, ki je Soščenkova dela obdolžil, da prikazuje sovjetskega človeka kot potepuha in klateža. Šele po Stalinovi smrti so v Sovjetski zvezi zopet objavili nekaj Soščenkovih del.

40.000 imen v Evropi

Svetovna razstava v Bruslju, za katero priprave so se začele že pred leti in katere namen je zblížiti vse narode sveta ter njim služiti, je dala vzpodbudo tudi gospej Conrad, ki je mnenja, da je treba ljudi poznati po imenu, kar prispeva k spoznavanju, da je začela pred letom dni z zbiranjem imen po vsej Evropi. S tem svojim delom hoče tudi doprinesiti svoj del k uspehu svetovne razstave.

Kako pa se je Nizozemka iz male flamske vasi Oudergem lotila ogromnega dela? Enostavno — v vse države je pisala številna pisma in dobila tudi odgovore ter seznane imen. Iz Moskve je na primer prejela seznane s 1500 imeni. Gospa Conrad namerava še pred koncem razstave v Bruslju dati v tisk imena in izdati posebno knjigo, ki bo vsebovala okoli 40.000 imen iz vse Evrope. Vsa njena pisma so bila pozitivno rešena in skoraj vse države so že poslale samo imena, ki so v dolčenih državah v rabi. Zaenkrat manjkajo še odgovori iz Albanije, Romunije in Portugalske.

Med posameznimi imeni je seveda veliko takih, ki jih uporabljajo skoraj v vseh deželah. To pa seveda gospe Conrad

ni nič kaj motilo. Zanj so na primer nemški Johann, francoski Jean in nizozemski Jan ter slovenski Janez tri različna imena, ki jih je uvrstila enega poleg drugega v svojem seznamu. Največ različnih imen je gospa Conrad dobila v svojem nizozemskem jezikovnem področju, kjer je po njenih podatkih okoli 3000 imen. Temu nasproti pa stoji deželica Baskov v Pirinejih, ki poznajo komaj 15 uporabnih imen. Med temi dvema ekstremima primeroma pa se vrstijo ostali narodi, ki imajo eni večje drugi manjše število uporabnih imen. Gospa Conrad je pri svojem delu upoštevala tudi manjše narodne skupine, kakor ravno kaže primer Baskov. To je velike vrednosti in dokazuje, da se v delu, ki naj bi doseglo svetovno priznanje, ne da prezreti niti najmanjšega naroda, ki ima svoj jezik, svojo tradicijo in svojo zgodovino. Vsak narod ima pravico do svojega obstoja, naloga močnejšega pa je, da male narode podpira.

Gospa Conrad pa sanja tudi o svetovnem seznamu imen. Vendar bo zaenkrat še počakala z zbiranjem izvenevropskih imen, dokler ne bo videla, kakšna usoda bo doletela njen evropski seznam imen.

s tem, ker si želi kvalitetnega branja in sicer mnogo takega branja, katerega problematika bi bila uglasena na utripanje naših dni. Zaradi tega je potrebno, da odnos odraslih do vprašanja književnosti za mladino jači in večja zanimanje za mladinsko književnost, tako zaradi bralcev kakor zaradi pisateljev. Mladinska književnost ne sme biti pastorka, če se hoče odločno postaviti po robu slabi mladinski literaturi, malovredni in kvarni plaži. Pri tem odgovornem prizadevanju naj bi pomagali vsi poklicani činitelji, saj dobra mladinska knjiga olajšuje vzgojo mladih ljudi v dobre in koristne člane družbe.

Ali ne velja vse to tudi za naše koroške in avstrijske razmere? Če mladina ne dobiva v roke svoje dobre knjige, bo pač izpostavljena nevarnim in zlim posledicam slabe knjige, slabega filma in še kaj.

Pisatelj Suhodolčan je še zagotovil, da mu je zelo pri srcu tudi naša koroška slovenska mladina in iskreno smo se poslovlili.

-k.

Tudi v Salzburgu so se pričele slavnostne igre

Šele zadnjič smo poročali o začetku letošnjih slavnostnih iger v Bregenzu, medtem pa se je začel spet podoben festival — v Mozartovem Salzburgu. Ravno salzburske slavnostne igre imajo že posebno staro tradicijo ter so tudi po kvaliteti vsakoletnih prireditev postale pojem za ves kulturni svet.

Med svojim tridnevnim obiskom v Salzburgu je letošnje slavnostne igre zadnjo soboto otvoril zvezni prezident dr. Schärff, navzoči pa so bili poleg tisočev gledalcev iz vseh delov sveta tudi številni visoki in najvišji predstavniki političnega, kulturnega in javnega življenja iz vse Avstrije. Pa tudi 650 novinarjev je prišlo, ki bodo o poteku slavnostnih iger poročali širnemu svetu.

V svojih nagovorih ob slavnostni otvoritvi so zvezni prezident dr. Schärff, salzburski deželni glavar dr. Klaus ter svetni minister dr. Drimmel zlasti poudarili mednarodni šloves slavnostnih iger v Salzburgu, ki so najtesneje povezane z imenom velikega Mozarta.

Tudi spored letošnjih slavnostnih iger vsebuje razna dela Mozarta, poleg tega pa bo po stari tradiciji uprizorjen tudi Hoffmannsthalov »Sleherik«, ki ga menda nikjer drugje ne igrajo tako dobro kot ravno v Salzburgu. Prav tako je Salzburg že znan po svojih uprizoritvah Mozartovega »Figara«, kateremu se bo letos pridružila še Mozartova opera »Così fan tutte«. Za otvoritev pa so tokrat uprizorili Verdijevo opero »Don Carlos«, pri kateri je vodja salzburskih slavnostnih iger Karajan ponovno dokazal svoje znanje.

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Italijani so zahtevali svojo univerzo v Trstu, kar pa so Nemci vnaprej odklanjali, ker da je Trst trgovsko in pristaniško mesto, ne pa pripravno za mirno gojitev znanosti. V resnici je bil ovira seveda strah, da bi s tem Trst še pridobil novega vzpona kot center italijanskega iredentizma. Nič bolj posrečeno niso Nemci odklanjali kot sedež italijanske visoke šole tudi mali mirni Rovereto, »kjer bi bila univerza preveč odmaknjena.« Končno je na stalno zahtevo Italijanov prišlo vsaj do uvedbe italijanskih paralelnih predavanj na pravni fakulteti v Innsbrucku ter končno jeseni šolskega leta 1904/05 do uredbe, ki je predvidela ustanovitve samostojne italijanske pravne fakultete v predmestju Innsbrucka Wilten. To je bil takoj povod za dokaz »širokogrudnosti avstrijskih Nemcev«. Deževalo je protestnih resolucij, plakatov in pozivov, ki so zahtevali odstranitev »te sramote za nemški Innsbruck«. Največ 150 do 200 italijanskih študentov in 6 do 8 profesorjev je po pozivih nemških razglasov pomenilo »nevarnost za nemški značaj Innsbrucka«. Zato so bili vsi hišni lastniki z grožnjami nemških šovinistov pozvani, da nihče ne da stanovanja in sobe italijanskim študentom ali profesor-

jem. Kljub temu pa je bila dne 3. novembra 1904 odprta italijanska fakulteta, nalašč brez hrupa, da ne bi prišlo do incidentov. Zato so nameravali študentje in profesorji proslaviti zgodovinski dogodek vsaj v lastnem krogu. Zbrali so se še istega dne zvečer v zaključeni družbi v gostišču »Pri belem križu«. Na poti tja pa je bila skupina študentov že napadena od nemških nacionalistov, ki so že dolgo pripravljali in napovedovali »obračun« z Italijani. Italijanski študentje, ki so po razpoloženju nemških šovinistov morali računati z napadi, so ob demonstrativni brezbriznosti nemške policije, ki ni mišnila s prstom, proti grozeči premoči napadalcev segli v samoobrambi po revolverjih ter odbili napad. S tem je bila dana prosta pot za skrbno in dolgo pripravljeno »obračun«: Nahujskana drhal je navalila na »Beli križ«, kjer so bili že zbrani dospeli Italijani. Šele tedaj je prispela policija, ki pa ni postopala proti grozečim nemškim napadalcem na ulici, marveč je v očitnem soglasju z demonstranti aretirala vse Italijane zaradi nošnje orožja. Edinstven slučaj »enakopravnosti« je namreč dovoljeval nemškemu Tirolcem svobodno nošnjo orožja brez posebnega

dovoljenja oblasti, Italijanom Trentina pa je bila posest orožja strogo zabranjena.¹¹⁵⁾

Prilaščanje predpravil Nemcev pa je pomenilo v očeh tedanje nemške uprave pravcati upor. Izoliranim Italijanom je zaradi nedvoumnega sodelovanja policije s podivjanimi nemškimi demonstranti grozil pobjoj. Kljub temu je odgovorni župan gledal križem rok, saj je spadal med glave nacionalističnega pogroma. V tem položaju je bila prisiljena poseči vmes nadrejena varnostna oblast, da ni prišlo do odkritega pokolja Italijanov. Na njen ukaz je poseglo v dogodke pojačenje redne vojske, da z bajoneti izsili unik napadalcev in reši oblegane Italijane. Ko pa je ob tej priliki bil po nesreči z bajonetom vojaka smrtno ranjen deloma vinjeni akademski slikar Pezzey, je množica pobesnela. Še ponoči je udrila v poslopje nove italijanske pravne fakultete, razbila vse šipe in inventar, uničila vse knjige in spise. Zjutraj 4. novembra pa je pričel šele načrtni pogrom: Podivjana drhal je sistematično demolirala najprej še obvarovane dele »Belega križa«, nato pa trgovine, pisarne in stanovanja v Innsbrucku živčih Italijanov ali tudi samo nosilcev italijanskih imen. Prepozna-

¹¹⁵⁾ Pripomba: Avstrijska propaganda to diskriminacijo opravičuje s »strastnim temperamentom Italijanov«. Glej Kramer, kakor zgoraj, str. 139!

ni Italijani so bili pretepeni in deloma hudo poškodovani. Samo z vojaško zaščito so se v zadnjem hipu pred tem besnenjem umaknili iz Innsbrucka na zasedanju deželnega zbora navzoči italijanski poslanci Trentina ter oba italijanska člana tirolskega deželnega odbora (vlade)... Nemški nacionalistični župan Innsbrucka ter državni poslanec za mesto v dunajskem parlamentu pa sta naslednji dan s svečanimi proglašili protestirala proti »italijanskim zločincem«, proti napadu na nemški značaj glavnega mesta s »provokatoričnim odprtjem italijanske fakultete« ter zagovarjala »samoobrambo časti in značaja nemškega Innsbrucka«. Ves nemški šovinistični tisk je besnel proti Italijanom in »prodaji nemških interesov« po dunajski vladi, kar je imelo za posledico, da je ministrski predsednik dunajske vlade dr. von Körber dne 17. novembra 1904 kratko izjavil, »da je italijanska fakulteta sama prenehala obstojati«. Nemški šovinizem Avstrije je s to zmago razgalil svoje pravo lice: Trst mu je bil preveč italijanski in prenemiren za italijansko univerzo, Rovereto premajhen in preveč zakoten, Innsbruck pa preveč nemški, da bi omogočil izpolnitev zahtev Italijanov! Kot javni posmeh je moral doneti v ušesih Italijanov predlog nekega nemškega poslanca v dunajskem parlamentu, naj bi se ob tej zagati ustanovila italijanska univerza v slovanski Pragi!

(Nadaljevanje sledi)

Loče ob Baškem jezeru

Pod vodstvom Karla Fritza, ki je marsikomu zlasti znan iz plebiscitne dobe ter iz proslulih časov, ko so na Koroškem z Mayer-Kaibitschem na čelu uresničevali fuhrerjevo povelje »Macht mir das Land deutsch!«, je poseben odbor pripravil v našem kraju vrsto prireditev pod naslovom Teden domovine.

Namen teh prireditev naj bi bil v tem, da bi pokazali značaj in bistvo ljudi našega kraja. Toda povedati moramo, da o tem značaju in bistvu ni bilo preveč videti, marveč smo gledali in poslušali mnogo stvari, ki z našimi kraji in našimi ljudmi nimajo dosti skupnega (skoraj nemo goče se nam zdi, da bi bila n. pr. skupina iz Liesertala najbolj poklicana predstavnica krajev in prebivalstva ob Baškem jezeru). Pa tudi občinstvo na posameznih prireditvah ni kazalo preveč domačega obraza, marveč so prevladovali tujci; domačini se pač niso mogli počutiti kakor doma. Prireditelji so se sicer zelo trudili, da bi bil teden res »domovinski«, vendar jim za domačine očitno ni bilo dosti, morda zato, ker je med domačim prebivalstvom še preveč ljudi, ki so slovenske krvi in zato verjetno tudi ne sodijo na prireditve in v kroge ljudi, ki domovinsko zvestobo preveč radi istovetijo z nemštvom ali vsaj z odpadništvom.

Na prireditvah so bili posamezni govorniki zelo radodarni z medsebojnimi pohvalami ter smo spet slišali, koliko ima ta ali oni »neminljivih zaslug« za domovino. Ob tej prilležitosti so bile izrečene pohvalne besede tudi o učitelju Marinitschu, o katerem pa smo slišali bistveno drugačne melodije že ob njegovem

Po naši zemlji

prihodu na našo šolo. Posebno v bližnjem Št. Jakobu ga imajo menda še v dobrem spominu in še niso pozabili njegovih »zaslug« v času nacističnega nasilja.

Del prireditev v okviru Tedna domovine je bil v gostilnah, druge pa so bile v naši šoli odnosno na šolskem dvorišču. Slišali smo, da obstojajo neki predpisi, po katerih ne smejo šolski prostori rabiti izključno samo v šolske namene. Ker pa pri teh prireditvah — vključno razstave, ki je tudi bila v šoli — res ni mogoče govoriti o šolskih zadevah, bi nas le zanimalo, kdo je potem tako širokogrudno razpolagal s šolo in njenimi prostori.

Smrtna nesreča devetletnega otroka

V nedeljo proti večeru se je na libuškem pokopališču pripetila tragična nesreča, ki je končala s smrtjo devetletne šolarke, Snedečeve deklice Marije. Na pokopališču je šla s svojo teto, ki je sadila sveže rože na nekem grobu. Dekle pa je sedelo malo stran na podnožju okoli 150 kilogramov težkega nagrobnega kamna. Komaj je deklica vstala in stopila kakšen korak vstran, se je kamen podrli, zadel otroka in ga pritisnil ob kameniti okvir okoli groba. Pri tem je deklica utrpela strašne poškodbe na glavi. Zdravnik, ki je bil kmalu na licu mesta, je ugotovil odprt prelom lobanje in odredil, da pone-

srečenega otroka takoj prepeljejo v bolnišnico v Celovec. Toda tudi v bolnišnici niso mogli več pomagati, nesrečni otrok je že ponoči podlegel smrtonosnim poškodbam.

Razumljivo je, da je žalostni dogodek domače, ki so otroka zelo radi imeli in lepo vzgajali, neizrekljivo bridko prizadejal. Naj jim bo v majhno tolažbo nedeljeno sočustvovanje vseh, ki Snedečeve poznajo.

Celovec protestira proti uporabi letališča v vojaške namene

Pred nedavnim je celovski mestni svet na predlog župana Ausserwinklerja sklical sejo mestnega sveta, na kateri so obravnavali edino točko dnevnega reda, to je vprašanje letališča, ki ga zvezna vojska namerava uporabiti v vojaške namene.

Mestni svet je soglasno sprejel protestno resolucijo, ki odločno protestira proti temu namenu zvezne vlade. V resoluciji je med drugim povedano, da je mestni svet s prepašenjem zvedel, da nameravajo izkoristiti celovsko letališče tudi za vojaška letala. Proti temu deželno glavno mesto s poudarkom protestira. Letališče Celovec—Vrbsko jezero je obdano s stanovanjskimi hišami in je mestni svet zaradi neizogibnega in neznosnega hrupa, ki ga povzroča letalski promet in pristajanje letal, že davno opozoril na potrebo preložitve letališča v neobzidan kraj. Z velikopotezno izgradnjo novega modernega letališča bo na vsak način zelo pojačan civilni letalski promet. Z vajami in pristajanjem bi moderna vojaška letala delala hrup, ki bi bil za prebivalstvo neznosen ter bi prav tako neugodno vplival tudi na obisk tujih turistov, ki bi se zaradi tega mestu in jezeru v bodoče izogibali, kar bi pomenilo pomembno gospodarsko škodo za Celovec in okolico.

S predajo vloge hale zvezni vojski bi bile možnosti civilnega letalstva zelo ovrane, ker bi bila s tem ukrepom blokirana dovozna cesta ter bi prometnih letal ne mogli postaviti v halo. S tem bi bil preprečen tudi načrt odnosno namen Le-

Spet smo praznovali v našem kraju veselo ženitovanjsko slavlje. Minulo nedeljo sta sklenila zvezo za življenje mlada človeka, namreč Toni Krušič, p. d. Motijev na Vesevi, in nevesta Margareta Rupp, Misovčeva hčerka na Ročici. Svatovski na je bila v gostilni pri Ledererju in kakor je bilo pričakovati, so se gostje in v njih sredini novoporočenca prav dobro imeli ter primerno proslavili poročni dan. Ženin je sodeloval v pevskem zboru SPD »Gorjanci«, po poklicu pa je šofer. Ko obema iskreno čestitamo, želimo, da bi srečno in zadovoljno vozila na skupni življenjski poti!

talske obratne družbe, ki se trudi za modernizacijo letališča in je v ta namen že doslej izkazala stroške v znesku 15 milijonov šilingov.

OVP-jevski tisk se v tej zadevi sklicuje na izjavo obrambnega ministra Grafa ter pravi, da zvezna vojska nima namena poslužiti se celovskega letališča v vojaške namene, ker ima na razpolago pet drugih vojaških letališč v državi.

Nezadovoljstvo zaradi nerednega dostavljanja pošte

V okolici Dobrle vasi, Žitare vasi, Miklavčevega in Železne Kaple se ljudje precej pritožujejo, da jim poštne uradi v teh krajih nezadovoljivo dostavljajo poštne pošiljke. Pravilno bi morali poštarji prinesiti pošto prejemnikom trikrat na teden na dom. Večkrat pa se zgodi, da je sploh ne dostavijo. Celoten denar pošiljke za starostno podporo ne dostavljajo redno, oziroma rentnike niti ne obvestijo, da leži njihov denar v poštne uradu. V Železni Kapli je bil pred nedavnim primer, ko bi bil rentnik skoraj zapadel svoj mesečni prispevek, če ne bi bil njegov vnuk slučajno zvedel, da ima denar na pošti.

Najbolj se ljudje pritožujejo v Železni Kapli in Miklavčevem. Želeli bi, da bi se taki nedostatkji odpravili, ker ljudje imajo pravico do rednega dostavljanja pošte, saj vendar prav tako plačujejo svoje davke. Danes je sploh to lažje, ker so že v vse kraje precej urejene poti ter je mogoče z vsakim motornim vozilom doseči v Rutah, kakor tudi v Lobniku, Remšniku in drugod vsako hišo. Interesenti pričakujejo, da bo to rahlo opozorilo zadoستovalo, da bodo na pristojnih mestih ukrenili potrebno, da bo dostavljanje pošte zadovoljivo ustrezalo prejemnikom poštne pošiljke.

Razne vesti iz Koroške

V bližini Vrbe tabori v svojem zasebnem šotoru družina Bermel-Mayer iz Trierja v Nemčiji. Tik za šotorom je v torok proti večeru močan veter izkoreninil okoli 45 cm debelo smreko, ki je padla na šotor. Družina je stala pred šotorom in drevo je zadelo ženo Emilijo ter ji zlomilo levo nogo in poškodovalo na glavi. Nesreča bi bila nedvomno usodnejša, če ne bi drevo padlo na osebni avto, ki je bil postavljen za šotorom. Tej okoliščini je pripisati, da je bil udarec debela omiljen, da žene ni popolnoma zmečkalo. Ponesrečeno ženo so prepeljali v bolnišnico v Beljak, avtomobil pa je bil popolnoma razbit.

V petek proti večeru je udarila strela v gospodarsko poslopje pri p. d. Pavlezu v Pogrcih pri Rikarji vasi. Poslopje je pogorelo do tal ter je ogenj uničil tudi kmetijske stroje in že spravljeno letino. Škodo cenijo na okoli 250.000 šilingov.

KOLEDAR

Petek, 1. avgust: Vezi sv. Petra
Sobota, 2. avgust: Porcijunkula
Nedelja, 3. avgust: Lidijska
Ponedeljek, 4. avgust: Dominik
Torek, 5. avgust: Marija Snežna
Sreda, 6. avgust: Gosp. sprem.
Četrtek, 7. avgust: Kajetan

Prepirljiv gost iz inozemstva

Ob Baškem jezeru tabori tudi mladinska skupina iz Kiela v Nemčiji. Vodja skupine je neki Maks Zorn, ki po svojem obnašanju, ki ga je nedavno pokazal v Beljaku, nikakor ni najbolj primerno izbran za to funkcijo. Vidno pijan se je nekoga dne zglasil na policijski stražnici beljaškega glavnega kolodvora in dejal, da je v neki kavarni naročil kavo in jo tudi plačal, toda je ni dobil. Policija je ugotovila, da je Maks Zorn lokal res obiskal, pa so mu zaradi pijanosti pokazali vrata. Natakara ni prevzela od njega ne naročila niti sprejela denarja.

Ko se je stražnik vrnil in poveljniku straže povedal svoje ugotovitve, kar je slišal tudi Zorn, se je strahovito razsrdil. Pijani inozemec je pričel kričati ter psovati, da so vsi Avstrijci goljufi. Ni se pustil pomiriti ter je zmerjal stražnike s priimki svinje, lopovi in dejal, da ne vedo, zakaj so se borili ter da bi jih, če bi mogel dejansko napadel. Končno so ga aretirali in prepeljali v zapor. Morda se mu je v zaporu posvetilo, da smo v Avstriji veseli inozemskih turistov, toda takih, ki se obnašajo dostojno.

Pri naših marljivih ljudeh v hribih

V naših krajih je semenj še vedno tradicionalno srečanje znancev in prijateljev iz domačega kraja in širše okolice. Po 48-urnem tedenskem delu me vleče med dobre, deloma še zelo z naravo povezane ljudi, kadar v nedeljo, ko delo počiva, za urice pozabijo na svoje vsakdanje skrbi in težave, kajti delo na hribovitih kmetijah je še vedno naporno.

Vedel sem, da se bodo tudi predzadnji nedeljo zbrali v gorski vasi veseli ljudje, zato sem se napotil tja na semenj, ki mu pravijo »češnjev smenj«, ker prav takrat v bregu češnje najbolj rdiijo. Letos jih je bilo zares veliko, vsako češnjevo drevo je rodilo lepo rdeč ali črn sad in ljudje, prav gotovo pa mladina, so se jih nabalili do mile volje. Poleg tega so kmetje za prvi sad tudi precej izkupili ali pa so češnje konservirali in nacedili soka, manj vredne pa so spravili v sode ter bodo kuhali žganje. Pravzaprav izkupiček ni ravno lahko pridelan, ker obiranje je naporno ter zamudno in preden je »cena« polna, se je treba precej časa vzpenjati po drevesu.

Modernizacija in tehnizacija si utirata pot tudi v ta kraj. Predvsem so bili kmetje pametni, da so si precej uredili svoje dovozne poti. Iz Pliberka v Šmarjeto in dalje na Belšak so izpeljali pot, ki je sposobna za vsako motorno vozilo. To pomeni za kmete veliko prednost, ker danes lahko pripeljejo iz doline večje tovore s traktorjem ali tovornim avtomobilom. Razbremenjena sta vprežna žival in človek ter na ta način tudi življenje lepše in ugodnejše pteka. Nekateri pa imajo že svoja osebna motorna vozila. Že visoko zgoraj pri Pečniku imajo osebni avto, s katerim tudi hčerka Cita prav dobro in zanesljivo vozi. Več motornih koles mlajših ljudi pa že nenehno brni po hribovih. Prav je tako, da se je tudi temu kra-

ju odprla boljša možnost za zvezo z zunanjim svetom.

Sploh je prebivalstvo marljivo in delavno ter ima svoje gorske kmetije razmeroma v dobrem stanju in z negovanimi polji. Pri nekaterih hišah so si napravili lastne električne naprave, ki jim nudijo luč in nekaj pogonske sile. Po značaju je prebivalstvo pristno in pošteno ter je tudi v času najhujše preizkušnje našega ljudstva na Koroškem doprineslo številne žrtve za mir in lepše življenje v deželi. Dejali pa bi, da bi morali to marljivo ljudstvo, ki se hoče ohraniti na svojih gorskih kmetijah, dejansko podpreti iz javne roke, ko toliko govorijo o pomoči za utrditve gorskih kmetij, vendar pa se v tem oziru ni nič ali zelo malo storilo. Ni čudo, da se nekateri bavijo z mislijo, da bi hribovite kmetije zapustili in se preselili drugam. Nekaj jih je to tudi že storilo.

Od nekaj je že tako, da se ljudje ob takih dneh sestanejo v svoji krajevni gostilni. Pri Gutovniku je gostinski obrat, kjer se je tudi to nedeljo razvilo prijetno domače razpoloženje, pristna neprisiljena slovenska družabnost. Ljudje znajo delati, pa se znajo tudi zabavati, kadar je priložnost in to dopušča čas. Mladi po letih in skoraj novi šmarješki muzikantje Friedl, Nanti, Herman in Pavel, o katerih smo že slišali, so se že presenetljivo izvežbali in igrajo zelo dobro. Poskušajo tudi že z Avsenikovimi komadi. Godba je seve izvabila pare k veselemu plesu in plesalcev ni mogla zadržati niti huda vročina, čeprav je pot tekel v curkih. Nič zato, priložnost je treba izkoristiti! Godci obetajo, da iz njih lahko nastane kvalitetna godba, zato se izplača, da se jim s primernimi sredstvi kakor koli pomagamo naprej.

Posebno je ljudi veselilo tudi to, da se je libuški župan g. Kristan zadrževal vse do večera med njimi. Župan vedno rad izkorišča priložnost in zahaja med svoje občane. Na ta način si jih osvaja, se z njimi seznaja in meni o njihovih težnjah, skrbih in željah, ki jih bo v svojem prizadevanju skušal uravnavati v občinskem uradu ali pa posredoval na nadrejenega mesta. Ves čas so se sukali okoli njega kmetje in delavci brez razlike in ure so potekale v prijaznem in dobrohotnem razgovoru.

Pod vodstvom Tevžija je ubrano zadelo tudi naša pesem, ki pri veselih in dobrih ljudeh ne sme manjkati. Zares iz srca zapeta pesem je segla v srca in zelo dvignila razpoloženje vseh.

Toda tudi pri Tomažu se je zbralo več ljudi in so se v gostoljubni hiši prav dobro počutili. V tej hiši so v poletju leta 1945 vzeli pod streho telesne ostanke mladega borca Baštejevega izza državne meje, ki so ga izkopal v komeljskem gozdu in potem pokopali na šmarješkem pokopališču. Pri Tomažu gospodarita mladi Herman in njegova žena Pepca. V zadnjih letih je družina zaporedoma prerano zgubila nad vse dobrega očeta in ljubljeno mater, ki sta legla v grob, kamor polagoma legajo eden za drugim, ki so se kakor mi borili z vsakdanjimi težavami in skrbmi ter jih z neuklonljivo voljo zmagovali ter so se ob pravem času tudi brezskrbno in pristrčno poveseleli.

V nočno temo je utonil tudi ta sončni dan, dan lepega in celo poučnega izleta. Drugi dan pa se je pričelo poklicno delo znova za vsakega na svojem področju. Kmetje so zagnali na svoja polja, kajterž je dozorela in pšenica zori, visoko nad poljem žgoli škranec in se veseli, da gre delo hitro izpod rok, od zore do mraka...

Ladje na atomski pogon

Znano je, da imajo ZDA že tri podmornice na nuklearni pogon (Nautilus, Sea Wolf, Skate). V zadnjem času pa so Amerikanci objavili kar vrsto vesti o projektirani gradnji ladij na atomski pogon raznih tipov: tako zvanih malih podmornic, podobnih tipu Sea Wolf, velikih atomskih podmornic z dvema reaktorjema in deplasmanom 5.450 ton, podmornic na nuklearni pogon z dirigiranimi projektili. Poleg navedenih podmornic, izmed katerih so nekatere že v gradnji, pa nameravajo graditi tudi vojne ladje na atomski pogon.

Atomska letalonosilka s 85.000 tonami deplasmana, s pogonom 8 popolnoma samostojnih reaktorjev, bo dolga okoli 370, široka pa 86 m. Imela bo posadko 4.000 ljudi. Vozila bo s hitrostjo okoli 30 vozlov. Nova letalonosilka bo imela verjetno skoraj neomejeno avtonomijo plovbe brez dopolnitve goriva.

V treh letih bodo baje pričeli tudi graditi križarko na atomski pogon, ki bo namesto s topovi oborožena z dirigiranimi izstrelki in ki bo imela deplasman 14.000 ton. Predvidevajo, da bodo znašali stroški za gradnjo te križarke 87 milijonov dolarjev, od česar odpade samo za gradnjo reaktorja 18 milijonov.

Rusi so o svojih načrtih tudi na tem področju zelo molčeči. Decembra lani so splovili v Leningradu atomski ledolomilec Lenin — s 16.000 tonami deplasmana

in hitrostjo 18 vozlov. Ledolomilec je dolg 134 m. Pogonski elektromotorji razvijajo skupno 40.000 konjskih moči. Ledolomilec Lenin lahko plove eno leto brez dopolnitve goriva, saj porabi na dan le 55 gramov nuklearnega goriva. Baje bodo zgradili do 1960. leta v Sovjetski zvezi še en ledolomilec na nuklearni pogon, ki bo imel 25 tisoč ton deplasmana. Ladja bo dolga 170, široka 27 metrov, in bo imela dvojno korito, ki jo bo ščitilo v primeru, če naleti na ledeno goro. Poleg potnikov bo nosila še 5.000 ton tovora. Pitna voda bo v prostoru med obema koritoma. Z nabojem 78 kg nuklearnega goriva bo ladja plula leto dni. Dovolj je, če primerjamo 78 kg nuklearnega goriva s 150 milijoni kg nafte, kolikor bi jo porabila takšna ladja, če bi jo poganjali Dieslovi motorji.

Glede gradnje nuklearnih podmornic Rusi ne dajejo nobenih izjav. Po velikih uspehih v ladjedelništvu, njihovih izredno uspehih modernih križarkah in največjem podmorniškem brodogradnji na svetu lahko sklepamo, da tudi glede nuklearnih podmornic ne drže križem rok.

Neka švedska publikacija iz 1958. leta poroča celo, da so v sestavu brodogradnje SZ 3 atomske podmornice, oborožene z dirigiranimi projektili. Med njimi sta baje dve že sodelovali v velikih pomorskih manevrih sovjetskega brodogradnje lanske jeseni v Severnem morju.

Na drugi strani pa vidimo tudi gradnjo nekaterih tovornih ladij na atomski pogon. V ZDA je v gradnji tovorno-potniška ladja na nuklearni pogon, ki bo dolga 196 m, vozila pa bo s hitrostjo cca 22 vozlov. V skladiščih bo imela prostora za 9.000 ton tovora, v kabinah pa za 60 potnikov. Pripravljajo tudi gradnjo podmornice supertankerja na atomski pogon z deplasmanom 38.000 ton, ki naj bi bila dograjena do 1961. leta. Baje proučujejo tudi uporabo nuklearnega reaktorja za pogon velikih linijskih potniških ladij.

Znano je, da gradijo v SZ potniško-tovorno ladjo na nuklearni pogon. Tudi britanska admiraliteta projektira gradnjo 65.000 tonskega tankerja na atomski pogon, ki naj bi bil zgrajen v 6. letih. Švedske ladjedelnice bodo gradile za neko ameriško firmo 3 tankerje na nuklearni pogon.

Norvežani predvidevajo, da bo njihova prva trgovska ladja na atomski pogon zaplula 1960. leta.

Izumi na svetovni razstavi v Bruslju

V okviru svetovne razstave v Bruslju so odprli tudi »Sedmi mednarodni sejem izumiteljev«, na katerem nad 1.100 izumiteljev iz 19 dežel razstavlja tisto, česar so se domislili in uresničili v zadnjem letu.

V francoskem oddelku te razstave vzbuja največjo pozornost nenavadna ženska kopalna obleka. Na oko se ne razlikuje mnogo od drugih »bikini« kopalnih oblek. Tisto malo tkanine pa je neprozorna samo za oči kopalcev, medtem ko imajo sončni žarki prost dostop in tako se vse telo enakomerno sonči. Izumitelj je neki Pierre Raimond.

S tega področja je razstavljen še tudi neki drugi francoski izum: kopalna kad, v kateri se človek v svojem stanovanju počuti, kakor da se koplje v razburkanem morju. Valovanje povzročata dve »pahljačici«. Izumitelj, nek Parižan trdi da bo njegov izum posebno koristen debelim ženskam. Pet do šest takšnih kopeli odstrani 3 do 4 kg nepotrebne maščobe.

Precej zanimanja vzbuja pri občinstvu posebna zavora, ki preprečuje na klanec parkiranemu avtomobilu, da bi zdrknil nazaj.

V italijanskem delu razstave je največ zanimanja za električni stroj za čiščenje čevljev. Veliko važnejši pa je izum Romula Porfierija: kolo za skuter. Če počij guma, namreč ne uide takoj ves zrak, marveč uhaja postopoma, tako da ima vozač dovolj časa, da se vrne domov, ali pa da krene do najbližje mehanične delavnice. Zračnica ima namreč več oddelkov, ki jih vozač hkrati napolni, zrak pa uhaja postopoma. Rimljan Alberto Moro pa je razstavil mareljo za kopanje, ki jo

Kakšne bodo garaže bodočnosti

Spričo čedalje manjšega prostora za parkiranje avtomobilov po velemestih je arhitektom preostala kot edina rešitev projektiranje navpičnih garaž. V vseh večjih evropskih in ameriških mestih grade sedaj »nebotičniške garaže« ali »garaže-silose«, kot jih imenujejo v Švici. Takšne garaže so opremljene z avtomatičnimi dvigali, v nekaj sekundah popeljejo avtomobil v najvišje nadstropje ali obratno, druga naprava postavi avtomobile pokonci. V dvanaestnadstropni garaži je navadno prostora za 600 do 700 vozil.

Novo pogonsko sredstvo

Neki znanstvenik je predložil, da bi proučili možnosti za uporabo elektromagnetizma v vesolju kot pogonskega sredstva za vesmirske ladje. Prof. Georgij Pokrovski je zapisal v reviji »Tehnika molodjoži«, da to reč proučujejo že dlje časa. Dejal je, da bi kozmična elektromagnetna polja lahko primerjali z močnimi jedrskimi pospeševalniki, kakršni že delujejo v številnih jedrskih laboratorijih v raznih deželah.

Povest o psu

Dan za dnevom drdra po cestah danskega otoka Funen zapravljalivček, na sedežu poleg voznika pa sedi nemški ovčar, ki pozorno posluša, kaj mu pripoveduje gospodar. Ves otok pozna prijatelja. Na vozičku je pritrjena tabla: »Rolf — slednik, tel. št. 4812«. To je poslovna vizitka izrednega psa, ki išče in najde izgubljene stvari. Od tistega dne, ko sta izobesila Rolf in njegov gospodar Svend Andersen prvič svojo firmo, sta našla izgubljenih ur, nakita, denarnic, konj, krav, gosi, psov itd. v vrednosti nad tri milijone danskih kron. Rolfov izredno občutljivi nos, ki redkokdaj odpove, je našel te stvari v močvirjih, mlakah vodi, na prometnih ulicah, pod vodo in v ledu, zakopane v gnojšču ali zemlji.

Rolf je devet let star čistokrvni nemški ovčar. Njegovo »podjetje« dobi vsako leto 600 do 700 »naročil«. Od petih ugodno reši štiri. Kadar koli zazvoni v Andersenovi hiši telefon, se pes zdrzne. Takoj steče k vozičku, da bi čimprej prišel na kraj, kjer bo treba iskati. Med potjo mu Andersen ponavlja ime predmeta, ki ga je treba najti. Ko prideta na mesto, navadno na farmo ali določen odsek ceste,

teče pes v širokih in vse ožjih krogih, dokler ne ujame vonj predmeta.

Andersen je kupil Rolfa, ko je bil star šele nekaj dni. Lastnik njegove matere, ki je rodila 11 mladičev, jih je zavrgel pet, in pustil šest. Med zavrnjenimi je Andersen vzel najslabotnejšega in ga vzredil z dudko. Izredne sposobnosti je pokazal Rolf že v šestem mesecu, ko je našel sosedovo uro ob pešpoti.

Policijski strokovnjak, ki je proučeval Rolfov način iskanja pri nekem sodnijskem izvidu, pravi, da je temelj uspeha tesno sodelovanje gospodarja z psom. Andersen vzpodbuja Rolfa s polglasnimi navodili. Kdor ju opazuje pri delu, ima vtis, da se gospodar in pes prijateljsko pogovarjata. Če je Andersen utrujen, je Rolfov uspeh dvomljiv. Andersen težko zaspi po kakšnem neuspehu. Često se zgodi, da nadaljujeta z iskanjem sredi noči in ga navadno uspešno končata. »Noč je ugodna za iskanje«, pravi Andersen, »ker mir olajša koncentracijo. Kadar najdeva izgubljeno stvar, sva srečna oba, Rolf in jaz. Tedaj si malo oddahneva, dokler nam telefon zopet ne pokliče.«

stotnja. Ker so bile pozvedbe tako nejasne, je prefekt sklenil, da počaka v Toperu. Najmanjše bojzani ni občutil. Posadka je bila močna; poleg tega je oborožil še tisoč meščanov, da bi uspešno in zlahka branili močno ozidje vsi zimo.

In ne samo, da se Rustik barbarov ni bal, celo veselil se je po tihem njihovega prihoda. Zakaj pred dvema dnevoma je dobil grozeče pismo od Azbada iz Bizanca. Magister equitum je zaman potoval v Drenopolj, da bi sprejel Ireno in jo odvedel v Bizanc. V carski palači jo je zaman čakala Teodora.

Ne despojina in ne Azbad nista zvedela ničesar o njej. Celo Rustik je doznal za rop Irene šele po osmih dneh, ker so Numidovi razbojniki pometali vsa trupla v globok jarek in za silo prikrili dejanje. Stric je pošiljal vohune na vse strani. Toda najmanjšega sledu niso dobili. Pogoltnila jo je noč, in stric si je grizel ustnice v bledem srd in strahoma čakal poročil z dvora.

In sedaj je prišlo pismo od Azbada, ogorčeno, polno groženj in oblastnih žaljenj. Očital mu je, kako strašno je razžalil dvor, kako naj se trese pred despojno in da je edina rešitev ta, če neutegoma pošlje Ireno do njega, da jo povede k despojini. Rustik ni odgovoril na pismo. Če sporoči, da jo je poslal, mu ne bodo verjeli. Če pove, da so jo otehi neznani roparji, ga kaznuje dvor zaradi nepredvidno-

sti. Zato je razmišljal in po bizantinsko sklenil, da hitro izterja jesenski davek in s polno blagajno uteče — kamor koli.

Vtem so se pojavili Sloveni. Vzradostil se je tega, ker je upal, da med vojno pozabita Azbad in Teodora na Ireno in zano tudi nanj in njegovo kazen.

Iztok se je približal Toperu za dva dni hoda. Vojsko je ustavil in ji velel počitek. Radu in Jarožiru je poslal sle, naj takoj ustavita ropanje in se pridružita njemu. Sam se je nato preoblekel v tračanskega kmeta, odbral nekaj tovarišev in odjezdil proti Toperu, da bi si ogledal trdnjavo.

Ko se je čez štiri dni povrnil, so bili zedinjeni vsi trije voji. Narod je kričal in veseljačil in kakor v pijani blodnji živel edino trenutkom zmage. Izkušene vojske pa je zaskrbelo, ko so zapazili na Iztokovem čelu oblak skrbi.

»Ne zavzamemo mesta, če ne prevaramo Rustika. Polovica vojske bi si razbila glave. Tako je ozidje Topera.«

»Narodu o tem molčimo,« je pripomnil Jarožir, »da se ne upre.«

»Molčimo in mislimo na ukane,« so pri-trjevali drugi vrli vojsčaki Iztoku.

Svarunič je ukano že nosil v glavi, eno in dve in še več. Zato je skrbel najprej za tolpo, ki bi ga samo ovirala pri delu. Ukazal jim je, da so zasedli prazna sela v dolini, strogo prepovedal požigati stanovanja, naročil varovati in stražiti ujet-

nike ter čuvati in skrbno pasti čredo. Najboljšo vojsko pa je odbral in ločil od tolpe. Zanesljive mladce je razposlal na stražo proti vzhodu in zapadu. Vsak dan so morali poročati, če bi zapazili bližanje bizantinskih čet.

Ko je tako oskrbel, da mu ni mogel nihče nenadoma za hrbet, je v temni noči jel voditi čete po šumih in globelih proti Toperu. Vsak vojsčak je moral vzeti s seboj brašna za teden dni. Odločno je velel, naj vsakega sumljivega človeka, ki bi ga srečali, na mestu usmrte. Ni zaupal Rustiku, da bi bil tako kratkoviden in bi ne pošiljal iz Topera oglednikov.

Ko je bila v dveh nočeh glavna sila vojske poskrita v šumih, globelih in kotlinah, ki so proti vzhodu obdajale mesto Toper, je poveril vodstvo slabo oboroženih Slovenov in Antov Jarožiru. Zapovedal mu je, da jih vodi pri belem dnevu, hrupno in kričeče, po navadi barbarov, pred Toper.

Jarožir je na povelje poblisnil z levim očesom. Dobro je razumel Iztokovo ukano.

Udaril je takoj z velikim krikom in velikem neredu kakor čreda drobnice po cesti proti trdnjavi. Prvo noč so se ustavili v dolini in zapalili ognje ter gnali hrup, da je Rustik zlahka zvedel v Toperu: barbari se bližajo. Navsezgodaj drugo jutro se je podila četa v večjih in manjših zborih po cesti, po lozah in travnikih, dospela

F. S. FINŽGAR

POD SVOBODNIM SONCEM

DRUGA KNJIGA POVEST DAVNIH DEDOV

82

Ni bil več daleč od Topera, da kaznuje tam tudi strica Rustika. In potem! Kam? V njegovi duši je vstala drzna misel. Kam? V Solun. Toda ne sam! Z vojsko pridem ponjo! V najlepši palači bova svatovala. Ona, ki se skriva sedaj, bo sedla na prestol in narod bo vriskal od radosti in čaščenja pod njenim oknom. Da, Irena, ne boš se sramovala svojega ljubega!

Ob takih trenutkih ga je prevzelo tako neukrotljivo koprnenje, da je vstal, zdramil trudno vojsko in jo brez oddiha gnal dalje, da bi čimprej dospel pred Toper.

Prefekt Rustik je naglo zvedel o navalu barbarov. Številno beguncev se je otelo za ozidje. Vsi so govorili o grozotah barbarov, a nihče ni vedel, koliko jih je in kam so namenjeni. Rustika je mikalo, da bi jim udaril iz Topera naproti. Poslal je ogleduhe, od teh se mnogi niso vrnili, drugi so poročali o tisočih Slovenov, nekateri pa pravili, da je samo razbrzdana drhal, ki bi jo užugala ena sama njegova

ZA GOSPODINJO IN DOM

Mleko v vročini

Mleko je eno najpopolnejših in najboljših živil, kar jih imamo, saj vsebuje dragocena hraniva, ki so potrebna našemu telesu. In kako se nam v vročih poletnih dneh prilaga čaša mrzlega mleka.

Vendar se gospodinja v toplih dneh kaj rado primeri, da se ji mleko skisa ali se-siri, če ne ravna z njim pravilno.

Mleko je treba takoj, čim ga dobimo zavreti, naglo ohladiti in hraniti na mrzlem prostoru. Za mleko imejmo vedno isto posodo, in je ne uporabljajmo za kuhanje drugih jedi. Mleko pokrijemo šele, ko se je popolnoma ohladilo. Prostor, kjer hranimo mleko naj bo temen in hladen, ker se na svetlobi in soncu tvorijo bakterije, kar povzroča, da se mleko skisa. Če takega prostora nimamo, potem mleko zvečer še enkrat prevremo in zopet naglo ohladimo.

Posebno osvežujoče so v vročih dneh mlečne pijače, ki jih pripravimo tako, da

v mleko žvrkljamo razne sadne sokove, z dodatkom sladkorja ali brez njega, pač po okusu posameznika.

Kako pripravljajo Švedi tako mleko? Iz raznovrstnih jagod, ali majhnih koščkov češenj ali breskev narede mešanico, ki jo osladkajo s sladkorjem in pustijo stati nekaj časa, da se sladkor vipje v madeže. Nato dajo v vsak kozarec po dve zvrhane žlici take sadne mešanice in nanjo nalijejo mleko, katerega dobro žvrkljajo.

Ali pa dve žlici jagod ali borovnic dobro zmečkamo z zličko, dodamo še žlico sladkorja in v to žvrkljamo mleko. Če imamo še košček ledu ali pa postavimo mleko v lonec mrzle vode, nas bo ta pijača prijetno poživila. Je pa priporočljiva tudi za tiste, ki se jim samo mleko upira.

Prav tako lahko jogurtu dodamo borovnice ali limonov sok itd. Iznajdljiva gospodinja v sezoni sadja lahko postreže svoji družinici z najrazličnejšimi jedili, samo spretnosti in veselja je treba.

Česen kot zdravilo

Česen ni tako pomemben za prehrano, njegovo zdravilno delovanje pa je zelo vsestransko. Poznajo ga že iz davnih časov. V Indiji in na Kitajskem so ga uporabljali tisoče let za pospeševanje teka in za splošno okrevanje. Hipokrit in Dioskorit omenjata česen kot odlično sredstvo proti obolenju dihalnih organov. Arabski zdravniki in od začetka 8. stoletja evropski so predpisovali česen pri mnogih boleznih. Paracelsus je priporočal

Kako moramo ravnati s čevlji

Navadno nosimo usnjeno obutev, ki je tudi najprimernejša, seveda če je dovolj prostorna in ima primerno visoko peto. Posebno otroška noga je občutljiva in premajhni čevlji ovirajo, da bi se pravilno razvijala. Zato naj naši otroci nosijo čevlje iz mehkega usnja, nizko peto, segati pa morajo do gležnjev, da nudijo nogi oporo.

v srednjem veku česen za zaščito pred trebušnim tifusom in kolero. Leta 1849 so preprečili epidemijo kolere samo s česnom.

Moderni raziskovalci se niso omejili samo na preverjanje izkušenj svojih prednikov, ampak so tudi sami odkrili nekatere znanosti neznane svojstva česna.

Česen ugodno vpliva na prebavo in delovanje črevesja. S tem razlagajo delovanje česna na pospeševanje teka. Zlasti dobro deluje česen na srce in krvni obtok, znižuje povišani krvni pritisk in preprečuje arteriosklerozo, zaradi tega je česen posebno koristen za starejše ljudi s povišanim krvnim pritiskom.

V Ameriki česen uporabljajo kot sredstvo za upostavitve ravnotežja vegetativnega nervnega sistema. Norvežani ga uporabljajo kot zdravilo proti sladkorni bolezni. Meyer je dokazal, da je česen dobro sredstvo pri zastrupljenju z nikotinom. Česen olajšuje izkašljevanje, a Hol ga priporoča kot zdravilo proti vnetju pljuč in tuberkulozi. Proti tuberkulozi imajo tudi injekcije iz česnovnega ekstrakta. Dandanes je dokazano delovanje česna na črevesne zajedalce, izmed katerih so na česen posebno občutljive gliste. Niti en strok česna ni škodljiv za človeka. Ker ima česen vse te odlike in je poceni, ga smatramo za eno izmed najboljših ljudskih zdravil. Ljudje ga uporabljajo kot zdravilo manj zato, ker ima neprijeten vonj. Zato priporočajo, da takrat, ko jemo česen, popijemo skodelico mleka.

Nasveti kuharicam

Na šunki ali suhih klobasah se čez čas napravi bela plesen. To odstranimo, da zdrgnemo klobaso ali šunko s čisto krpo, ki jo namočimo v kašo, narejeno iz vode in soli. Plesen bomo odstranili in hkrati preprečili, da se ne bo ponovno pojavila.

Snegu iz beljaka bomo povečali količino, če mu dodamo vodo. Najprej stolčemo trd sneg, dodamo pol jajčne lupine vode in ponovno stepemo. Ko se strdi, znova lahko dodamo vodo in stepemo do trdega. Lahko dodamo toliko vode, da pride na vsak beljak pol jajčne lupine vode.

Česen, posebno če je pražen na masti, je zelo težko prebavljiv. Pred uporabo ga vržemo za nekaj sekund v vrelo vodo, v kateri smo raztopili malo sode bikarbone.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Kaj vse povzroča ekceme

Znani so tako imenovani zidarski ekcemi, ki jih pravzaprav povzročajo kromove soli v nekaterih vrstah cementa. Peki lahko postanejo preobčutljivi ali na samo moko ali pa na kemikalije za konzerviranje in barvanje moke. Pri pericah razmeroma pogosto naletimo na ekcem, ki nastane običajno spričo prevelike občutljivosti za milo in milni prašek. Brivci mnogo delajo s kemikalijami, ki jih uporabljajo za ondulacijo in barvanje las. Zato so tudi na njihovi koži ekcemi pogostni. Znano je, da imajo tudi barve dokaj izrazito alergeno lastnost, tako da so ekcemskim reakcijam izpostavljeni poklici, kakor so soboslikarji, pleskarji, krojači (barva, s katero je pobarvano blago), usnarji itd. Pri mizarjih je treba predvsem paziti na lake in lepilo, pri mehanikih na bencin, nafto in strojno olje. S tem smo omenili samo neznatno število poklicev, pri katerih največkrat naletimo na ekcem.

Bržčas bodo mnogi, ki tega niso vedeli, neprijetno presenečeni, če jim povemo, da lahko postane človek preveč občutljiv tudi za kozmetična sredstva. Živo srebro kot sestavino nekaterih kozmetičnih sredstev smo že omenili, lahko pa omenimo še barvo za lase, briljantin, rdečilo za ustnice, lak za nohte, puder, parfume (eterična olja), zobne paste itd. Omenili bi lahko tudi možnost prevelike občutljivosti za obleko (barva volne), za plastične snovi (nylon), za sredstva v gospodinjstvu (milo, milni prašek, terpenin itd.).

Prevelika občutljivost za posamezne teh alergene je bolj redka ali pogostejša, jasno pa je, da se zaradi te možnosti ne

bomo in ne moremo odreči zdravilom, ne ogibati se posameznih poklicev ali nehati uporabljati kozmetična sredstva. To bi bilo nemogoče in nesmiselno. Če smo našli nekatere ogostnejše alergene in omenili možnost preobčutljivosti ter ekceme, smo storili to z namenom, da bi ljudje vendarle nekaj vedeli o njih, da bi se, če dobe ekceme, tudi sami spomnili, da gre morda za prevliko občutljivost in da bi lahko pomagali zdravniku ne samo pri učinkovitem zdravljenju, marveč tudi pri ukrepih, ki morda pripomorejo, da se ekcemi ne ponove. To je zlasti važno v industriji, kjer je včasih sprememba poklica edina možnost, da človek dokončno ozdravi. Tako se bolnik umakne alergenu, za katere je bil v svojem poklicu preveč občutljiv. Takšna odločitev je zelo težavna, toda pogosto drugače ne gre.

Kako važna so bolezniki kot posledica poklica, med katerimi je mnogo kožnih, vidimo tudi po tem, da imamo središča za takšne bolezni. V njih zdravniki ne samo proučujejo te bolezni s kliničnega vidika, marveč jih tudi z različnimi ukrepi preprečujejo. Kar tiče kožne bolezni, značilne za posamezne poklice, gre tudi za tako imenovano preventivno zaščito. Eden izmed preventivnih zaščitnih ukrepov, od katerega so mnogo pričakovali, je bila uporaba tako imenovanih zaščitnih (silikonskih) krem v proizvodnji. S takšno kremo si je treba rahlo namazati roke. Tako nastane na njih tenka plast, nekakšne »nevidne rokavice«, ki nekaj časa ščitijo kožo pred škodljivimi snovmi. Čeprav kreme v celoti niso izpolnile pričakovanja, vendar pomenijo korak naprej v preventivni zaščiti kože.

popoldne pred Toper in zavila naravnost pred vzhodna vrata.

Po ozidju se je blestelo šlemov in oklepov. Na stolpu pri vratih je stal sam Rustik in motril z zasenčenimi očmi prihajajoče zbornice Slovencev. Ko je presodil moč, ko je videl divji nered, gole prsi, vihrajoče lase, tu in tam zvežen šlem na glavah barbarov, mu je legel porogljiv nasmehek krog ustnic. Z levico si je segel preko prs, kakor bi rekel: »Ba, ne boste predrli naših oklepov, psi barbari!«

Jarožir je ustavil tolpo toliko pred stolpom, da jih niso dosegle strelice, ki so začele frčati z ozidja. Slovenci so se kolebali po tleh od smeha, nekateri skakali po zapicene strelice, jih pulili iz zemlje in jih prožili z izbornimi lokji nazaj, da so mnoge zasičale čez ozidje, kjer so se jim vojaki in zvedavi meščani strahoma ogibali. Vselej se je ob takem prizoru razlegel krohot med Slovenci in nove strelice so prifrčale prav na stolp in celo ranile nekaj vojakov. Divji krik je spremil tako puščico in tolpa se je čedalje bolj zabavala. Klicala je Bizantince na boj.

»Pridite, želve pisane, da vam slečemo železne srajce! Dajte svoje črepinje pod zob naših sekir! Dajte in pridite iz krtove gomile! Sicer vam zapalimo hišo, kakor jazbino! Na Peruna, na kolec vas nabodemo, kakor smo vaše brate bežeče polhe,

poljske miši. Da, da, miši ste, Bizantinci. V morje vas pahnemo kakor žabe v lužo!«

Nove plohe streljic so pokrile ozidje, da je marsikateri vojak zajčal in se opotekel. In vnovič so se jim rogali Slovenci in jih zasmehovali.

Rustika je trl gnev. S stolpa je motril neprenehoma v daljavo in čakal novih barbarskih čet. Ni jih bilo. Hipoma se je odločil. Ročno je izginil njegov zlati šlem s stolpa, zazvenele so trobente in rogovi, z ropotom so zazevala vzhodna vrata in proti Slovenom je vdrla strogo urejena legija hoplitov. Z ozidja so se umaknili vojaki, vsa posadka je udarila na izpad.

Stotine sekir in kopij je zažvižgalo po zraku in se zariło med legijo, da je za trenutek omahnila. Ali zazvenele so trombe, mogočen klin, odet v jeklo in železo, se je zapodil proti barbarom.

Tedaj se je zaobnila tolpa in bežala kakor plaha zverjad na vse strani. Bizantinci so jih gnali navdušeni, pehali za njo kopja, kjer se jim je ustavila četa, jo naskočili, porazili nekaj barbarov, druge zapodili v beg. Z ozidja jih je spremljal zmagovalni krik meščanov, vikanje žensk in otrok. Rustik pa je gonil srdit in ponosen stotine barbarov vedno dalje in dalje v tesne soteske, upajoč, da jih tam zgrabi stisnjene in poseka kakor pse do zadnjega moža.

Toda nenadoma so zadoneli rogovi Slo-

venov in Antov. Od vseh bregov, z vseh strani, iz gozdov in sotesk je zagrmelo s silno jeko. Rustik je obstal okamenel. Niti za hipce ni premišljal, kaj pomenijo ti glasovi.

Spoznal je ukano barbarov.

»Nazaj! V Toper!«

To povelje so glasile troblje. Legija se je strnila in v bežečem koraku hitela proti mestu. Toda bilo je prepozno. Največja sila Slovenov z Iztokom na čelu jim je udarila v bok in razklala vrste. V obraz je legiji planil Rado, za hrbet je navalil Jarožir z bežečo tolpo, ki se je vrnila.

Po ozidju se je razlegel jok žensk in otrok. Mesto je poplavila zmešnjava. Nekaj bogatih družin je ubežalo na ladje, za njimi so hiteli reveži, ali bogatini so jih pehali iz čolnov v morje, da se niso potopile preobležene šajke. Stotine ljudi se je borilo z valovi, klicalo na pomoč, toda bogati zadrnici sta sprejeli samo svojce; dignili so sidro in odpluli proti Solunu.

Pred Toperom je medtem ponehal bojni metež. Od vse legije je bežalo nekaj desetoric vojakov brez smotra in še te so gonili drzni Slovenci do trde noči. Vsi drugi so obležali mrtvi ali mrlji in vzdihali z bolestjo na okrvavljenih licih. Slovenci in Anti so bili izmučeni, da se po boju niso oglasile davorije in da si sam Iztok ni upal

gnati borcev nad mesto, ki bi ga spočiti zlahka zajeli v splošnem strahu in grozi.

Zagoreli so sicer ognji, pa naglo pogasnili. Vojska je zapala v grobni sen.

Iztok je bil vesel zmage. Čutil se je četam in njegovo zaupanje v moč naroda je doseglo vrhunec. Sklenil je, da takoj drugi dan razruši mesto — in potem...

V sanjah je objel Ireno in svatovel sladko svatbo v Solunu.

V zgodnje jutro so se zbrali vojščaki krog Iztoka. Dasi ko pogrešali mnogo tovarišev, so bili vendar veseli in čutili zadosti moči, da zgrabijo in razsujejo Toper. Spleli so takoj lestvice, nasekali debel in naskočili ozidje na vzhodni strani. Toda Toper ni bil nepripravljen. Meščanska legija je jasno spoznala, da si mora pomagati sama. Zapahnili so skrbno vrata in se postavili na ozidje.

Ko je prihrumela prva četa Slovencev in začela plezati na ozidje, se je vlila reka vrelega olja na gole barbore, curki goreče smole so jih obrizgnili, da so se cele gručice tuleč in rigajoč od bolečin zakotalile pod ozidje.

»Nazaj!« je kriknil Iztok.

Vse je bežalo od zidu, medtem ko so si najbolj opečeni v blaznih bolečinah suvali nože v prsi in si sami zadajali smrt.

(Nadaljevanje sledi)

B O M B A

ITALO CALVINO:

Otroci, ne igrajte se z izstrelki, ki jih najdete na poljih! Sicer se vam bo kaj zgodilo, kot Pierinu, ki je vsak predmet, ki ga je našel, pobral in odnesel domov. Nekoč je našel vodikovo bombo in nesel domov tudi njo.

Bila je na nekem travniku sredi marjetic. Saj bi moral fantalin razumeti, da je vodikova bomba! Ne, pobral jo je in nesel domov, da bi pogledal, kaj je notri. Na srečo je bila mama doma.

»Kaj si pa spet prinesel?« je takoj vprašala, ko je opazila bombo.

Uboga žena je izgubljala potrpljenje: enkrat protitankovska mina, drugič bazooka; Pierino je imel zmeraj kaj novega. Okolica je bila namreč posejana s takimi stvarmi.

»Oh,« je dejal Pierino, »bombico. Pusti, da jo razstavim, mama. Potrebujem malo razstreliva za ribolov.«

»Da, bombico!« je rekla mama, ki je kot vse matere, ki skrbijo za otroke, poznala orožje. »Vodikova bomba je! Ti bom že dala razstreliva!« In je hitro potegnila Pierina iz hiše.

Takoj ko sta bila sredi trga, mu je prisolila zaušnico. Ni ga udarila prej, ker bi tresljaji lahko povzročili eksplozijo bombe.

Nato je zaklicala proti oknom, da bi obvestila sosede:

»Gospa Berta, gospodična Alice! In tudi vi, cavaliere! Pridite hitro dol! Pri nas v kuhinji je vodikova bomba, ki lahko eksplodira vsak trenutek!«

»Ah!« so zakričali sosede. »Prinesel jo je Pierino! Še tega je manjkalo!«

Hitro so pobrali, kar so mogli, in stekli ven. Nato je vsakdo izmed njih prisolil Pierinu zaušnico.

Hišni gospodar je prišel ven in zavpil: »Ne zadostuje vam, da mi stanujete v hiši kljub blokiranem najemninam! Tudi vodikovo bombo mi prinesete!«

Pierinova mama s sinom ter sosede in hišni gospodar so stekli k gasilcem.

»Hitro!« so zakričali. »V hiši imamo vodikovo bombo! Odnesite jo!«

»Kam naj jo odnesemo? Rajši zbežimo!« so rekli gasilci. In Pierino je dvignil roko nad glavo, čuteč, da ga bodo udarili.

Šli so na policijo. Ko so policaji slišali, da govorijo o vodikovi bombi, so mislili, da gre za propagando, in hoteli so aretirati vse. Nato so le razumeli in prepovedali, da bi se kdo približal hiši.

Šli so k županu.

»Ukažite, naj odnesejo bombo!« so ga prosili.

Župan je skočil pokonci:

»Hitro, izpraznimo mesto!«

Šli so k prefektu. Ta je dejal:

»Hitro, izpraznimo provinco!«

»Kako naj to storimo?« so rekli meščani. »Zakaj naj zapustimo svoje domove, ko nismo nič zagrešili? Šli bomo k ministru!«

Za dobro voljo

SHAW IN BALET

Bernard Shaw ni maral klasičnega baleta. Nekega večera je po predstavi takole svetoval ravnatelju londonske Opre Covent Garden:

»Le čemu silite baletke, da morajo kar naprej stati na prstih? Mar bi si poiskali večja dekleta!«

V SLABŠI DEL

Ko se je nemški književnik Gottfried Keller pozno ponoči vračal domov, se mu je približal študent in se začel z njim pogovarjati.

»Čudno,« je rekel študent, »meni vino udari v glavo, vam pa samo v noge.«

»To ni prav nič čudno,« je odgovoril Keller, »vsakomur pač udari v slabši del telesa.«

NE MUDI SE MU

Leta 1928 se je avtomobilski mogotec Ford odpravil na počitnice z avtom neke druge znamke. Na poti so ga prestregli novinarji, ki so ga takoj obsuli z vprašanji, zakaj se ne vozi z avtom lastne proizvodnje.

»Glejte,« jim je pojasnil Ford, »zdaj sem na dopustu. Ker se mi ne mudi, se ne vozim s »Fordom«.

»Ne, ne! Dosti!« je zakričal Pierino, ki sta ga udarila še župan in prefekt in ga je glava strašno bolela.

Toda ni kazalo drugega, kot da izpraznijo mesto in okolico za ne vem koliko kilometrov daleč naokrog.

Če bi bomba eksplodirala, bi bilo življenje za zmeraj nemogoče.

Prebivalcev se je polastila tiha groza. Morali so oditi v nekaj urah, ne da bi tekli in delali trušč, ker bi se bomba ob najmanjšem trzaju lahko zbudila, sežgala človeštvo, preklela zrak in semena v zemlji. Tako kdor je bil še doma, je moral iti ven, kdor je bil že zunaj, pa se ni smel vrniti niti po robec.

V dolgih vrstah so zapustili mesto, polno kovin, blaga, orodja in slik sorodnikov in se v luči žarometov in bakel jokaje oddaljevali po deželi.

Morda zato, ker se v mesto ni mogel nihče več vrniti, se je razširila govorica, da v njem bomba izžareva in da tistemu, ki bi se obrnil in pogledal proti njemu, preti smrtna nevarnost. Tako se nihče ni obračal; vsi so jokaje hodili in se ga spominjali.

Pravili so tudi, da se je neka radovedna žena, ko je slišala o teh spremembah v mestu, za trenutek obrnila, da bi ga zadnjikrat videla, in se razkrojila.

Minila so leta, nihče ni nikoli več stopil v tisto provinco, mesto je zarasla trava, iz hiš so zrasla drevesa in korenine so se zvijale skozi okna in dimnike. Mah je pokril zidove in lišaj je zbrisal vse človeške sledove.

Na svetu se je medtem po tolikih nesrečah začel vek modrosti. Začeli so izkoriščati v prid človeštva vse to, kar je bilo namenjeno zlu. Atomska energija je poganjala stroje in ljudje so imeli en delavnik in šest praznikov, med katerimi

so seveda delali kot prej, toda le za zabavo. Admirali so se zaposlili v trgovski mornarici, generali so tudi našli neko družbi koristno delo, ne spominjam se več, kakšno. Komarji in stenice so skrbele za biološko ravnovesje. In z mamili, ki so bila sedaj neškodljiva, so v šolah nagrajevali otroke.

Vse to, kar je bilo prej nekoristno, je sedaj postalo koristno: na plažah so fantje z uhani po modi prirejali delavcem na dopustu komične predstave, v samostanih so nune delale poskuse, za katere je bila potrebna močna duševna koncentracija itd.

Svet je bil s seboj zadovoljen ter se ne prestano mirno širil. Vrste, ki so bile na tem, da izumrejo, so rešili, ker so bile vse nezamenljive. Nosoroge so cenili zaradi kože in masti, kardinale zaradi dostojanstva.

Le vodikova bomba v zapuščenem mestu je ostala strašno uničevalno orožje. Ni je bilo mogoče uporabiti v prid človeštva. Njena dezintegracijska sila je bila prevelika, da bi jo mogli obvladati in izkoristiti.

V mesto se ni mogel nihče vrniti: robidovje in mah sta se tako razrastla, da je bilo podobno brazilskemu pragozdu.

Med znanstveniki, ki so se najbolj trudili, da bi spremenili uničevalne energije v proizvodne, je bil tudi neki profesor Pierino, ki se je kot otrok igral z bombami.

Zaušnice, ki so mu jih ljudje prisolili, ko so zaradi njegove lahkomišelnosti morali zapustiti mesto, so mu pomagale in postal je velik dobrotnik človeštva.

Toda umrl je nesrečen, ker ni uspel napraviti nič v prid človeštva z vodikovo bombo.

RICHARD GORDON:

Pri praktičnem izpitu

Prvi vtis pri praktičnem izpitu je bil, da se je zdravnikova operacijska soba spremenila v oddelek za množično proizvodnjo. Bolniki so bili razpršeni vse povprek po sobi na kavčih, posteljah, stoli na kolesih, moški pa ločeni od žensk z zavescami preko sredine sobe. Slekli so se bili in preiskovali so jih do najrazličnejših stopenj.

Napotili so me k prijaznemu, sodčku podobnemu izpraševalcu.

»Hej, mladenič,« je pričel prisrčno. »Od kod pa ste? S Svithina, a? Kdaj namerate vi pobje spet osvojiti prvenstvo v rugbyju? Pojdite in zabavajte se s tisto ljubko damo v kotu, jaz pa pridem čez dvajset minut.«

Bila je res čedna mlada dama. Rdečelaska s postavo, kakor jih najdete v Esquire.

»Dobro jutro,« sem pozdravil s poklicnim nasmehom. »Dobro jutro,« je jasno odzdravila.

»Upam, da nimate nič proti, če vas vprašam za ime,« sem uglajeno poizvedel.

»Nikakor ne. Molly Ditton. Sem samska, stara dvaindvajset let, po poklicu steno-daktilografinja, kar opravljam že štiri leta. Živim v Ilfordu in nisem bila še nikoli v inozemstvu.«

Srce mi je zaigralo: vedela je, kako to gre.

»Koliko časa pa že prihajate semle?« sem jo vprašal. »Kaže, da znate vse odgovore.«

Zasmejala se je.

»Oh, leta in leta. Stavim, da vem več o sebi kakor vi.«

To je bilo tisto! Zlato pravilo pri praktičnih izpiti je — vprašati bolnika. Toliko let so pri izpiti in tako pogosto slišijo, kako razpravljajo o njih s pripravki, da imajo izraze v malem prstu. Vse, kar sem moral storiti, je bilo to, da sem pravilno igral karte. Pogovarjal sem se z njo o Ilfordu in o tem, kako čudovita

V nedostopno mesto so se nekateri zdaj pa zdaj vendarle odpravili. To so bili tisti obupanci, ki niso uspeli postati koristni: bivši generalni ravnatelji ministrstev, podjetniki obratov, ki jih je podpirala država, veleposestniki, policijski obveščevalci...

Baje so se skrili v hiše, ki so bile postale jame, in živeli od trave in kuščarjev, tako da je mesto s spečo bombo spet oživel; toda le za malo časa, zato ker žensk ni bilo in se ni mogel razviti noben rod.

Ženske, tudi pametne in sitne dame, pa so, naj se še tako čudno sliši, nehale biti nečloveške in nekoristne z večjo lahkoto. Čeprav so bile domišljave in ničurne, so vendar le bile bližje prirodi in imele v sebi nekaj dobrega.

Tako so grozne stvari, ki so se bile zgodile na svetu, sčasoma pozabili ali so postale snov narodnih pripovedk. Kolonialne vojne, Buchenwald, atomska bomba... Mislili so, da je nekaj moralo res biti, a da gre predvsem za izrod ljudske domišljije.

Skupina hrabnih raziskovalcev se je odpravila v gozd, v katerem je nekoč baje bilo mesto z bombo. Šli so s protiatomskimi napravami, radioaktivnimi števci, lestvami, sekirami in baterijami. Prišli so v srce gozda, našli so ruševine mesta in mnogo dragocenih stvari. Pregledali so vsa skrivališča, a o vodikovi bombi ni bilo sledu. Tako se je svet prepričal, da je ni bilo nikoli.

Dostojevski o ljubezni

Mnogi ljudje potrebujejo več ljubezni, kot je zaslužijo.

Menim, da bi morali ljudje doživeti zelo hudo nesrečo, da bi spoznali, da se niso ljubili tako, kot bi se morali.

Le redki med nami vedo, koliko neskončne potrpežljive ljubezni, koliko sočustvovanja in koliko odpuščanja je lahko v enem samem ženskem srcu.

Za nesrečno ljubezen je delo najboljša terapija.

umazani posodi v akvariju, v kateri je velika, motna riba. Prišel je čas, ko je bilo treba hitro misliti. Medtem ko sem pozorno gledal skozi instrument, sem nenadoma osuplo zažvižgal.

»Tako je, ablatio retinae, posebno izrazit primer, kajne?« je ves blažen spregovoril izpraševalec, vzel oftalmoskop in me potrepal po ramenu. Videl sem že, kako sem izdelal in po hvaležnem nasmehu rdečelaski sem svečano odstopical po stopnicah.

V veži sem spet srečal Benskina. Gledal je silno klavrno. »Kaj pa je?« sem ga vprašal v skrbeh.

Benskin je skimal z glavo in s pridušnim glasom povedal, kaj se je bilo primerilo. Medtem ko sem jaz raziskoval zdravniške primere, so njega povprašali v praktičnem babištvo. Enega izmed poskusov za bodoče porodničarje je predstavljaj iz papirne mase napravljen model spodnjega ženskega telesa v naravni velikosti, v katerega so potisnili skozi vrata na zaklopko s slamo natlačenega otroka. Pripravnika so potem oskrbeli s parom porodniški škarij in zahtevali, da reši otroka »per viam naturalem«. To so hoteli od Benskina. Dostojanstveno je pričel z obema škarnicama za glavo, pazeh, da je prvo uporabil pravilno. Zaprl je ročaja, prijel, kakor je priporočeno in krepko potegnil. Nič se ni zgodilo. Potegnil je močneje, toda slamnati plod se ni maral roditi. Na čelu se mu je nabiral pot, usta pa so se mu osušila; videl je, kako možnost, da bi izdelal ugaša kakor prižgana vžigalica. Obupano je nabrekli. Noge so mu zdrsele po položnem podu in preko glave mu je zletela mati, otrok, škarje in vse.

Izpraševalec ga je za trenutek tiho gledal, kako leži. Potem je pobral eno škarnico in mu jo podal.

»Zdaj pa udarite s tem še očeta,« je rekel kisló, »in ubili boste vso prokleta družino.«

Z današnjim dnem je električni tok dražji

V zadnji številki našega lista smo že poročali, da se električni tok z današnjim dnem podraži. V zvezi s tem nas naproša KELAG (Koroška električna akcijska družba) za objavo novih tarif. Objavljamo izvlečke tozadevne objave.

Tarife za splošne odjemalce

1. Gospodinjstva I

Osnovna mesečna cena:
za en tarifnoobvezni prostor S 8.—
za dva tarifnoobvezna prostora S 10.—
za vsak nadaljnji tarifnoobvezni prostor S 7.—
Delovna cena za vsak kWh —.58

Gospodinjstva II — Izbirna tarifa

Osnovna mesečna cena:
za en tarifnoobvezni prostor S 10.—
za dva tarifnoobvezna prostora S 14.50
za vsak nadaljnji tarifnoobvezni prostor S 8.—
Delovna cena za vsak kWh:
v zimski obračunski periodi (november — april) S —.48
v poletni obračunski periodi (maj — oktober) S —.40

2. Kmetijstvo I

Osnovna mesečna cena za prve tri hektarje tarifnoobvezne izkoriščane površine S 10.—
Osnovna mesečna cena za vsak nadaljnji hektar tarifnoobvezne izkoriščane površine S 2.55
Delovna cena za vsak kWh S —.58

Kmetijstvo II — Izbirna tarifa

Osnovna mesečna cena za prve tri hektarje tarifnoobvezne izkoriščane površine S 23.—
Osnovna mesečna cena za vsak nadaljnji hektar tarifnoobvezne izkoriščane površine S 2.90
Delovna cena za vsak kWh:
v zimski obračunski periodi (november — april) S —.48
v poletni obračunski periodi (maj — oktober) S —.40

3. Mali odjemalci

Delovna cena:
za luč vsak kWh S 2.85
za pogonski tok vsak kWh S 1.60
za luč in pogonski tok vsak kWh (mešana cena) S 2.30

4. Nočni tok

Delovna cena za vsak kWh:
v zimski obračunski periodi (november — april) S —.30
v poletni obračunski periodi (maj — oktober) S —.15

5. Pristojbine za merilne naprave

Enosmerni števec mesečno S 4.50
Tri- in štirivodni števec mesečno S 9.—
Stikalne ure, enopolne, mesečno S 9.—
Stikalne ure, večpolne, mesečno S 12.50
Dvojnotarifni števec, enosmerni, mesečno S 9.—
Dvojnotarifni števec, štirivodni, mesečno S 12.50
Razne druge specialne merilne naprave mesečno 1,5 % od njihove nabavne cene.

Avstrijski šiling je do 92 odstotkov krit

Avstrijska narodna banka je julija objavila poročilo iz katerega izhaja, da se je stanje avstrijskega zlata v zadnjem času zvišalo za 37 milijonov šilingov in tako sedaj znaša 2742 milijonov šilingov. Istočasno se je v Avstriji zvišalo stanje deviz in valut za 105 milijonov šilingov in znaša sedaj 11.239 milijonov šilingov. Obtok bankovcev se je sredi julija znižal za 264 milijonov šilingov in dosegel 15.110 milijonov šilingov. S takim stanjem je

avstrijski šiling — za bankovce, ki so v prometu — krit z zlatom do 92,53 odstotkov. Pred enim letom je bil šiling krit z zlatom in devizami samo do 81,93 odstotkov.

Sadna drevesca vseh vrst in sort, za 20 % ceneje kot drugod, dobavi drevesnica inž. Marko Polzer, pd. Vazar p. št. Vid v Podjuni — St. Veit im Jauntal.

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: I. program. — 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.
II. program. — 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00.

Vsakodnevne oddaje: I. program: 5.55 Oddaja za kmete — 6.00 Vedri zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 7.55 Zvenče razno — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 14.45 Prav za vas — 15.45 Iz književnosti — 17.55 Sami šlagerji — 19.30 Odmev časa.

Sobota, 2. avgust:

I. program: 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 14.30 Pozdrav nate — 16.20 Za mladino — 17.10 Zabavna glasba — 18.15 Kadar Zila naj Drava nazaj potače (slov.) — 20.30 Kabaret.

II. program: 9.00 Zaupne melodije — 11.00 Ljudske melodije — 14.45 Tehnični pregled — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 18.10 Zabavni koncert — 19.35 Pisane melodije — 21.00 Operetni koncert.

Nedelja, 3. avgust:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.30 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 9.00 Jutranje melodije — 11.30 Veselo petje — veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Športna poročila — 20.10 „Glava v zanki“, dogodivščina — 21.20 Straussove melodije.

II. program: 7.05 Godba na pihala — 9.00 Operni koncert — 11.00 Mozartova matineja — prenos iz Salzburga — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 18.00 Dunajske melodije — 20.00 Kako težka je ločitev.

Ponedeljek, 4. avgust:

I. program: 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Veseli zvoki (slov.) — 18.35 Aktualno za mladino — 18.40 Za ženo in družino (slov.) — 20.25 Proži za slovo mi še enkrat roke... — 21.00 Dunaj ostane Dunaj.

II. program: 9.00 Stare melodije vedno nove — 9.30 Mladina naj potuje — 15.00 Španske impresije — 17.15 Znanje za vse — 17.55 Zabavna glasba — 19.30 „Figarova svatba“, Mozartova opera; prenos iz Salzburga.

Torek, 5. avgust:

I. program: 8.45 Medicinsko predavanje — 14.00 Poročila, objave. Samospevi. Zdravniški vedež (slov.) — 15.45 „Skrivnost galeba“ povest — 17.10 Popoldanski koncert — 18.40 En mesec deželne politike — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.15 Orkestralni koncert.

II. program: 9.15 Bilo je nekoč — 15.00 Cirkuske melodije — 15.30 Melodije iz filmov — 16.00 Oddaja za žene — 17.55 Samo zate — 20.00 Večer dobre volje.

Sreda, 6. avgust:

I. program: 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo (slov.) — 16.00 Igra veliki dunajski radijski orkester — 17.10 Glasba, ki se nam dopade — 18.40 Godba na pihala — 20.00 Orkestralni koncert — prenos iz Salzburga.

II. program: 9.00 Cirkuske melodije — 9.30 Mladina naj potuje — 15.00 Za prijatelje popevk — 17.55 Popoldanski koncert — 19.30 „Zakaj se ne bi poročili, gospodje“, veseloigra.

Četrtek, 7. avgust:

I. program: 8.45 Avstrijci v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Kitajska lirika (slov.) — 16.00 Dobro razpoloženi — 18.20 Oddaja za delavce — 18.30 Za mladino — 20.15 Alpskogorska lovska ura — 21.00 Zvenča alpska dežela.

II. program: 9.00 Popotnik v ognju — 10.00 Bachova glasba — 16.00 Oddaja za žene — 17.40 Mednarodno geofizikalno leto — 17.55 Popoldanski koncert — 19.30 Sodobna zabavna glasba — 21.00 Operni koncert.

Petek, 8. avgust:

I. program: 8.45 Koroška dobrodošlica — 14.00 Poročila, objave. Šoferski izpit

Ogromna materialna škoda pri avtomobilskih nesrečah

Vse v Avstriji delujoče zavarovalne ustanove so izdale zanimivo statistiko o izdanih premijah za škodo povzročeno pri številnih avtomobilskih nezgodah in nezgodah drugih motornih vozil. Medtem ko so zavarovalnice leta 1956 za 195.085 prometnih nezgod motornih vozil izplačale za povzročeno materialno škodo skupno 376,2 milijona šilingov, se je število nezgod leta 1957 povečalo na 228.918 in pri tem je bilo za povzročeno škodo izplačanih od zavarovalnic nič manj kot 460 milijonov šilingov. Tudi to je žalostna statistika, ki jasno govori o škodi, ki jo v večini primerov povzroči lahkomišelnost, pijanost in surovost vozačev motornih vozil. Materialno škodo se da popraviti z zavarovalnino, a človeških žrtev ni moč nikdar povrniti. Prav zaradi tega bodimo na cesti trezni, disciplinirani in previdni ter upoštevajmo sočloveka!

Za ilustracijo tega navajamo, da ima Avstrija poleg Nemčije najhitrejša ceste, razen tega pa tudi največje število prometnih nesreč v Evropi. To je ugotovila posebna mednarodna komisija prometnih strokovnjakov. Z visoko brzi vožjo avtomobilisti in motoristi še v Belgiji in na Nizozemskem, dočim voziyo v Švici, Angliji in Franciji nekoliko bolj umirjeno. Španci in Portugalci, ki so sicer bolj temperamentni pa voziyo zelo počasi.

Leta 1956 je bilo v Avstriji 4621 smrtnih žrtev prometa; tako je prišlo na vsake 100.000 prebivalcev 66 mrtvih. Tudi v Zahodni Nemčiji je slika približno podobna kot pri nas v Avstriji. Leta 1956 je bilo tu 29.000 smrtnih prometnih žrtev, kar pomeni, da pride na vsake 100.000 prebivalcev 57 smrtnih žrtev. V Italiji pride povprečno na vsake 100.000 prebivalcev 37 smrtnih žrtev v Angliji pa 36.

Nov tip malega avtomobila v Italiji

Italijanska revija »Epoha« poroča, da nameravajo producenti znanih Lambretta-motorrollerjev iz znamenitih Innocenti-zavodov še letos dati na trg mali štirisežni avtomobil. S tem se hočejo Innocenti-zavodi prilagoditi sedanjemu položaju na svetovnem avtomobilskem trgu, ki daje kaj malo upov za motorna kolesa in rolerje. Danes se namreč vsa industrija motornih vozil trudi, da spravi na trg čim manjše in čim cenejše pa kljub temu praktične male avtomobile, ki si jih lahko privoščijo tudi manj premožni kupci. Zanimivo je, da bo novi tip malega avtomobila iz zavodov Innocenti opremljen z dvotaktnim motorjem firme Hans Glas G. m. b. H., ki je znana po izdelovanju malih Goggomobilov.

Naraščanje brezposelnosti na Koroškem

Koroški deželni delovni urad poroča, da je bilo 15. julija na Koroškem 3408 brezposelnih. V prvi polovici preteklega meseca je bilo na novo zaposlenih 113 oseb. Letos sredi julija je bilo 611 več brezposelnih kot v istem obdobju lani. 30. junija je bilo na Koroškem 140.741

delojemalcev zavarovanih pri Koroški bolniški zavarovalnici. V primerjavi s prejšnjim mesecem je število zaposlenih naraslo za 4633. Na splošno pa je letos 3423 oseb več zaposlenih kot lani v istem času, kar pomeni, da je število delojemalcev na Koroškem močno naraslo.

Auf der Kärntner Messe zeigen wir Ihnen

Na Koroškem velesejmu Vam pokažemo

Porsche Diesel Traktore
AEBI Einachsschlepper Program
Freigelände Block A:
AEBI Motormäher
Reform Motormäher
JF- dänischer UNI-Wagen
Lan maschinen

Zentralheizungsherde
Grosskücheneinrichtungen
Haushaltsherde
Dauerbrandöfen
Waschmaschinen
Panzerkassen
Bürostahlmöbel

Hans WERNIG, Klagenfurt, Paulitschgasse 8

RADIO PROGRAM

ni kar tako... (slov.) — 16.30 Znanе balade — 18.10 Prosti čas je dragocen — 20.10 „Der Etapenhas“, veseloigra.

II. program: 9.00 Glasba iz filmov — 9.30 Mladina naj potuje — 10.00 Simfonični koncert — 16.30 V tričetrtinskem taktu — 17.15 Znanje za vse — 19.30 Ljudska glasba — 19.45 Za prijatelje gora — 20.00 Operetni koncert.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

V ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 11.00 ure oddaja na valu 202,1 m in 98,9 mHz.

Sobota, 2. avgust:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Mladina poje — 9.00 V svetu opernih melodij — 10.50 Poje oktet bratov Pirnat — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Napevi izpod Pohorja — 13.30 Operne melodije — 14.30 Voščila — 16.00 Popevke in zabavne melodije — 18.00 Radijski leksikon — 18.45 Okno v svet — 20.00 Veseli večer — 21.00 Zabavni zvoki.

Nedelja, 3. avgust:

6.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — 7.35 Operetni zvoki — 8.00 „Skrivnostna plošča“, mladinska igra — 9.10 Ponovitev četrtkovnega večera domačih pesmi in napevov — 10.30 Počitniške razglednice — 12.00 Voščila — 13.45 Za našo vas — 14.15 Voščila — 15.30 Veseli ritmi — 16.15 Za ljubitelje opernih melodij — 17.15 „Mesec nad fjordom“, igra — 20.00 Variete na valu 327,1 m — 21.00 Melodije iz filmov in glasbenih revij.

Ponedeljek, 4. avgust:

5.00 Jutrinja godba — 8.05 Odlomki iz komičnih oper — 9.20 Poje moški zbor „Jože Moškric“ — 11.00 Vaški trio igra — 11.30 Oddaja za otroke — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Slovenske narodne — 13.50 Glasba za razvedrilo — 14.30 Voščila — 16.00 Oper-

ne melodije — 18.00 Družinski pogovori — 20.00 Francoske popevke in zabavne melodije — 21.00 Simfonični koncert.

Torek, 5. avgust:

5.00 Za jutranje razvedrilo — 8.05 Medžimurske narodne pesmi — 9.00 Pisana paleta — 11.00 Za dom in žene — 11.15 Od popevke do popevke — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Narodne in domače — 12.45 Straussovi valčki — 13.30 Pisan operni spored — 14.30 Zanimivosti — 16.00 Ura popevk in ritmov — 17.10 Za ljubitelje in poznavalce — 18.00 Kulturni pregled — 20.00 Koncert KUD „Branko Krsmanovič“ iz Beograda.

Sreda, 6. avgust:

5.00 Pisane melodije — 8.05 Venček narodnih — 8.25 Zabavne melodije — 9.00 Svet v orkestralnih barvah — 11.00 Slovenske narodne — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Godba na pihala — 13.30 Iz zborovske tvornosti M. Tomca — 13.55 Plesni zvoki — 16.00 Koncert po željah — 17.10 Orglice in harfa v ritmu — 18.20 Slovaške ljudske viže — 20.00 „Cavallerija rusticana“, opera.

Četrtek, 7. avgust:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Operni koncert — 8.35 Melodije iz Broadwaya — 10.10 Poskočne in domače viže — 10.30 Revija popevk — 11.30 Oddaja za cicibane — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Vedri zvoki — 14.30 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 16.00 Glasbene uganke — 17.10 Za vsakogar nekaj — 18.45 Naši gradovi — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Menart: Vesele in pikre.

Petek, 8. avgust:

5.00 Pisan spored — 8.05 Pesmi z onstran Volge — 9.00 Variete na valu 327,1 m — 11.00 Za dom in žene — 11.10 Od arije do arije — 12.00 Igra Avgust Stanko — 12.15 Kmetijski nasveti — 13.50 Popevke se vrstijo — 14.15 Hammond orgle v ritmu — 15.40 Iz svetovne književnosti — 16.00 Koncert ob štirih — 17.10 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.45 Zanimivosti — 20.30 Variacije — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.